

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

12^E JAARGANG

WOENSDAG 28 DECEMBER 1927

No. 626

INHOUD.

	Blz.
DE OPBRENGST DER BELANGRIJKSTE BELASTINGEN EN DE WINSTEN EN RETRIBUTIES VAN DE VIER PRODUCTIEVE BEDRIJVEN DER GEMEENTEN AMSTERDAM, ROTTERDAM EN 'S-GRAVENHAGE door <i>M. Joëls Jr.</i>	1134
De Waterweg naar Luik III (Slot) door <i>J. H. Cohen Stuart</i>	1136
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De Generaal-Agent voor Herstelbetalingen en Duitsland door <i>Dr. F. H. Repelius</i>	1138
Verwachtingen over de Wereld-Suikerproductie 1927-28 door <i>Dr. G. Mikusch</i>	1140
De toekomst van de Telegraphie door <i>F. W. Forge</i>	1142
BOEKAANKONDIGING:	
Mr. G. A. van Poelje: Beginselen van Nederlandsch Administratief Recht (1927), bespr. door <i>Prof. Mr. C. W. de Vries</i>	1143
Ruhrbesetzung und Weltwirtschaft. Eine internationale Untersuchung der Einwirkungen der Ruhrbesetzung auf die Weltwirtschaft, bespr. door <i>Dr. Wilhelm Mautner</i>	1144
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	1145
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	1145—1152
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel. • Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.***ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.****COMMISSIE VAN ADVIES.**

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra, Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.*
Redacteur-Secretaris: *S. Posthuma.*

28 DECEMBER 1927.

In den toestand van de geldmarkt is ook deze week weder geen verandering van beteekenis gekomen. Prolongatierente noteerde weder 4½ à 5 pCt. Ook de callrente bleef vrijwel op dezelfde hoogte als de vorige week; maar daarentegen was er voor particulier disconto eerder minder geld beschikbaar, zoodat wissels meestal slechts een fractie boven het officieele tarief te plaatsen waren.

* * *

De weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft een niet onbelangrijke vermeerdering van den metaalvoorraad der centrale bankinstelling te zien. Blijkbaar als gevolg van den goudinvoer uit de Vereenigde Staten, is de post gouden muntmateriaal met een kleine f 10 miljoen gestegen.

Voor het overige vertoont deze laatste bankstaat van het kalenderjaar weinig opvallende veranderingen. De post binnenlandsche wissels daalde met f 5,5 miljoen; de beleeningen blijken met f 4,9 miljoen te zijn toegenomen. De post papier op het buitenland klom met een goede f 10 miljoen, terwijl de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans ook nog met f 2,3 miljoen zijn gestegen.

De biljettencirculatie klom met f 7,6 miljoen. Het tegoed van het Rijk steeg opnieuw, thans tot f 58,6 miljoen, terwijl de rekening-courantsaldi van anderen

zich f 4,9 miljoen hooger stelden. Het beschikbaar metaalsaldo vermeerderde met f 5,5 miljoen. Het dekingspercentage bedraagt nagenoeg 48.

Wanneer men den heden verschenen weekstaat vergelijkt met den laatsten bankstaat van 1926, blijkt, dat de discontoeeringen der centrale credietinstelling in het thans nagenoeg verstreken jaar per saldo iets meer dan verdubbeld zijn. Zij bedroegen op 27 December 1926 slechts f 56,8 miljoen tegen thans f 115,1 miljoen. De beleeningen zijn vrijwel gelijk gebleven, op omstreeks f 130 miljoen. De metaalvoorraad verminderde met f 13,5 miljoen, waarbij op te merken valt, dat het zilver vrijwel onveranderd bleef, zoodat de teruggang uitsluitend den goudvoorraad betreft. Den post papier op het buitenland te zamen nemende met de diverse rekeningen onder het actief, vindt men, dat het totaal van deze twee posten verminderde van f 251 miljoen tot f 244 miljoen. Aangezien echter een jaar geleden onder het cijfer der diverse rekeningen nog de belegging van de bijzondere reserve en van het pensioenfonds van de Bank begrepen was, hetgeen sedert Juni jl. niet langer het geval is, mag worden geconcludeerd, dat, voor zoover uit den weekstaat is op te maken, het tegoed van de circulatiebank in het buitenland per saldo thans eenige millioenen hooger is dan een jaar geleden. De rekening-courantsaldi bedragen f 68,5 miljoen meer dan op 27 December 1926; maar de biljettencirculatie is per saldo gedaald: zij noteert f 21 miljoen minder dan verleden jaar.

* * *

Het belangrijkste punt op de wisselmarkt was deze week de stabilisatie van de Lire. De goudwaarde van de Lire werd bepaald op een zoodanig punt, dat 19 Lire voortaan gelijk staan aan één Amerik. dollar. De verschillende maatregelen noodig voor een goed verloop van de stabilisatie waren op de meest geheime wijze genomen, zoodat de wisselmarkt Donderdagochtend verrast werd door een plotseligen val van de Lire met ongeveer 37 cent, omdat de stabilisatie plaats vond op een circa 3 pCt. lager niveau dan waarop de koers in de laatste maanden gestaan had.

LONDEN, 24 DECEMBER 1927.

Tegen het einde van de week werd geld ruim, deels door de maatregelen, die disconto- en andere huizen deze week reeds namen, deels door de activiteit van de Fransche Banken, die voortgingen met den aankoop van wissels te Londen. Geld over het einde van het jaar werd echter nog à 4½ en 4¾ pCt. genomen. Disconto vertoont geen neiging om zwakker te worden (4½ pCt.), niettegenstaande de groote partij goud (anderhalf miljoen pond), die deze week uit New York arriveerde en door de Bank werd gekocht.

Verkoopen van wissels per levering begin Januari werden tegen gunstiger koersen (4½ pCt.) afgesloten. Men zal echter den werkelijken geldstand eerst na het einde van het jaar kunnen beoordeelen.

De nieuwe conversieleening (5 pCt. à 101 tot 1933/35) voornamelijk dienende tot delging van de in 1928 vervallende schulden (200 miljoen pond) wordt hier gunstig beoordeeld.

DE OPBRENGST DER BELANGRIJKSTE BELASTINGEN EN DE WINSTEN EN RETRIBUTIES VAN DE VIER PRODUCTIEVE BEDRIJVEN DER GEMEENTEN AMSTERDAM, ROTTERDAM EN 'S-GRAVENHAGE.

De vraag, of de winsten en in verband daarmee de retributies der groote gemeentelijke productieve bedrijven niet te hoog worden opgevoerd, dientengevolge de grens van het geoorloofde overschrijden en mitsdien het karakter van indirecte belastingheffing gaan innemen, legt in de laatste jaren beslag op de aandacht van de verschillende gemeentebesturen en maakt tegenwoordig een vast nummer van de beschouwingen over de gemeentebegrotingen uit.

De Heer Wibaut heeft onder den titel „Gemeentebeheer” in 1926 o.a. een aantal artikelen gewijd aan de gemeentelijke bedrijvenpolitiek. Deze artikelen, welke een polemiseerend karakter droegen tegen „De Maasbode”, die de financieele politiek van den toenmaligen Amsterdamschen Wethouder van de financiën en bedrijven scherp becristiseerde, bedoelden het gevoerde beheer te verdedigen.

Prof. v. d. Pot heeft in het nummer van 13 November 1926 van dit weekblad in een beoordeeling van het boek van den heer Wibaut wel zeer duidelijk en helder in het licht gesteld, dat het voornaamste argument voor de winstuitkeeringen der bedrijven is, dat zonder die uitkeeringen vele nuttige uitgaven, die inzonderheid groote sociale waarde bezitten, zouden moeten achterwege blijven.

Indien men het verloop van de budgetten der drie grootste gemeenten nagaat, voor zoover deze betreffen de opbrengsten der belastingen en de uitkeeringen der bedrijfswinsten gedurende het tijdperk 1910—1928, dan komen daarin wel treffend tot uiting de positie van de groote gemeenten in de vooroorlogsjaren, de invloed van de maatschappelijke toestanden in de oorlogs- en de naoorlogsjaren en de meer normale gang van zaken na de inrede van de meerdere stabiliteit van het indexcijfer.

Hieronder volgen de cijfers van de opbrengsten der voornaamste belastingen, die van de gemeentelijke inkomstenbelasting en die van de winstuitkeeringen over genoemd tijdvak. Voor zoover deze de jaren 1927—1928 betreffen zijn het uit den aard der zaak ramingscijfers.

Overzicht van de uitgekeerde winsten der bedrijven en van de opbrengst der belastingen van de gemeente Amsterdam over de jaren 1910 t/m. 1926.

Jaar.	Gezamenlijke winsten Electriciteitswerken, Gasfabrieken, Waterleiding en Telefoon.	Totale opbrengst Gem. Ink. belasting, Op. Grond-, Pers., Div.- en Tant.-bel., Straat-, Vermak. en Zakelijke Bedr. bel.	Opbrengst der Gemeentelijke Inkomstenbelasting.
1910	f 2.294.000	f 9.903.000	f 6.284.000
1911	„ 2.500.000	„ 10.254.000	„ 6.555.000
1912	„ 2.800.000	„ 10.719.000	„ 6.913.000
1913	„ 3.050.000	„ 11.091.000	„ 7.038.000
1914	„ 4.435.000	„ 11.688.000	„ 7.531.000
1915	„ 4.026.000	„ 11.967.000	„ 7.737.000
1916	„ 2.994.000	„ 15.789.000	„ 11.383.000
1917	„ 2.182.000	„ 20.186.000	„ 15.648.000
1918	„ 2.922.000	„ 22.140.000	„ 17.423.000
1919	„ 2.382.000	„ 36.644.000	„ 29.267.000
1920	„ 3.072.000	„ 67.308.000	„ 55.787.000
1921	„ 3.844.000	„ 58.416.000	„ 45.017.000
1922	„ 5.436.000	„ 47.387.000	„ 34.954.000
1923	„ 6.511.000	„ 40.574.000	„ 27.956.000
1924	„ 10.297.000	„ 40.494.000	„ 27.433.000
1925	„ 10.416.467.	„ 38.899.000	„ 25.387.000
1926	„ 12.097.000	„ 39.780.000	„ 25.262.000

Raming der winsten der bedrijven en van de opbrengst der belastingen voor 1927—1928.

1927	f 10.262.000	f 38.140.000	f 23.800.000
1928	„ 11.790.000	„ 40.840.000 ¹⁾	„ 25.950.000 ¹⁾

¹⁾ Voor een juiste beschouwing is rekening gehouden met het feit, dat de raming van de inkomstenbelasting voorloopig is en bij de vaststelling van het verhoudingscijfer vermoedelijk met f 4.000.000 zal worden verminderd, waarvoor de middelen in het reservefonds aanwezig zijn.

Dividend- en Tant. belasting: De opercenten op de Div.- en Tant.-belasting zijn voor het eerst geheven in het jaar 1919.

Zakelijke bedrijfsbelasting: Deze belasting is voor het eerst geheven in 1921.

Vermogensbelasting: In tegenstelling met de gemeenten Rotterdam en 's-Gravenhage worden te Amsterdam geen opercenten op de Vermogensbelasting geheven.

Overzicht van de uitgekeerde winsten en retributies der bedrijven en van de opbrengst der belastingen van de gemeente Rotterdam over de jaren 1910—1926.

Jaar.	Gezamenlijke winsten en retributies van het Electriciteitsbedrijf, het Gasbedrijf, Waterleiding en Telefoon.	Totale opbrengst Gem. Ink. belasting, Op. Grond-, Pers., Div., Tant.- en Vermogensbelasting, Straat-, Vermak. en Zakelijke Bedr. bel.	Opbrengst der Gemeentelijke Inkomstenbelasting.
1910	f 4.001.000	f 3.612.000	f 2.107.000
1911	„ 2.580.000	„ 3.791.000	„ 2.140.000
1912	„ 2.987.000	„ 3.993.000	„ 2.292.000
1913	„ 3.064.000	„ 4.235.000	„ 2.466.000
1914	„ 3.014.000	„ 4.431.000	„ 2.593.000
1915	„ 3.536.000	„ 4.623.000	„ 2.735.000
1916	„ 3.160.000	„ 6.091.000	„ 4.051.005
1917	„ 1.650.000	„ 7.773.000	„ 5.611.000
1918	„ 1.638.000	„ 10.202.000	„ 7.922.000
1919	„ 1.436.000	„ 13.623.000	„ 9.976.000
1920	„ 3.441.000	„ 24.491.000	„ 17.512.000
1921	„ 6.642.000	„ 22.982.000	„ 15.155.000
1922	„ 7.780.000	„ 25.236.000	„ 17.038.000
1923	„ 7.504.000	„ 22.004.000	„ 13.109.000
1924	„ 7.191.000	„ 21.829.000	„ 13.153.000
1925	„ 10.423.000	„ 22.359.000	„ 13.020.000
1926	„ 11.983.000	„ 22.058.000	„ 13.764.000

Raming der winsten en retributies der bedrijven en van de opbrengst der belastingen voor de jaren 1927—1928.

1927	f 11.356.000	f 24.457.000	f 15.400.000
1928	„ 11.870.000	„ 23.204.000	„ 14.133.000

Dividend- en Tant. belasting: De opercenten op de Div.- en Tant.-belastingen zijn voor het eerst geheven in het jaar 1919.

Vermogensbelasting: De opercenten op de Vermogensbel. ten getale van 50 zijn voor het eerst geheven in het jaar 1921.

Zakelijke Bedr. belasting: Deze belasting is voor het eerst geheven in 1921.

Overzicht van de uitgekeerde winsten en retributies der bedrijven en van de opbrengst der belastingen van de gemeente 's-Gravenhage over de jaren 1910—1926.

Jaar.	Gezamenlijke winsten en retributies van het Electriciteitsbedrijf, het Gasbedrijf, Waterleiding en Telefoon.	Totale opbrengst Gem. Ink. belasting, Op. Div., Tant.- en Vermogensbelast., Straat-, Vermak. en Zakelijke Bedr. bel.	Opbrengst der Gemeentelijke Inkomstenbelasting.
1910	f 1.894.000	f 3.988.000	f 2.041.000
1911	„ 2.110.000	„ 4.184.000	„ 2.177.000
1912	„ 2.226.000	„ 5.394.000	„ 3.562.000
1913	„ 2.464.000	„ 5.649.000	„ 3.762.000
1914	„ 2.281.000	„ 5.877.000	„ 3.935.000
1915	„ 2.490.000	„ 6.193.000	„ 4.047.000
1916	„ 2.277.000	„ 6.838.000	„ 4.520.000
1917	„ 970.000	„ 8.718.000	„ 6.273.000
1918	„ 504.000	„ 9.499.000	„ 6.953.000
1919	V „ 452.000 ¹⁾	„ 13.938.000	„ 9.717.000
1920	„ 3.017.000	„ 25.126.000	„ 18.686.000
1921	„ 4.515.000	„ 25.904.000	„ 17.581.000
1922	„ 3.641.000	„ 26.976.000	„ 16.296.000
1923	„ 4.274.000	„ 24.156.000	„ 14.681.000
1924	„ 5.337.000	„ 25.083.000	„ 13.468.000
1925	„ 6.255.000	„ 18.485.000	„ 9.589.000
1926	„ 6.884.000	„ 18.806.000	„ 9.097.000

Raming der winsten en retributies der bedrijven en van de opbrengst der belastingen voor de jaren 1927 en 1928.

1927	f 7.041.000	f 21.935.060	f 10.897.000
1928	„ 7.291.000	„ 22.593.000	„ 11.924.000

Dividend- en Tant. belasting: De opercenten op de Div.- en Tant.-belastingen zijn voor het eerst geheven in het jaar 1919.

Vermogensbelasting: De opercenten op de Vermogensbel. ten getale van 50 zijn voor het eerst geheven in het jaar 1921.

Zakelijke Bedr. belasting: Deze belasting is voor het eerst geheven in 1921. Gedurende het belastingjaar 1 Mei 1925—30 April 1926 is deze belasting buiten werking gesteld.

¹⁾ Verlies.

Bij een beschouwing — en zoo mogelijk een beoordeeling — van de belastingcijfers spelen ontegenzeggelijk de belastingdruk en het belastbaar inkomen een groote rol. Als algemeen bekend moge worden verondersteld, dat Amsterdam in vergelijking met haar beide grootste zustergemeenten steeds den zwaarsten belastingdruk heeft uitgeoefend. Het behoeft dan ook geen verwondering te wekken, dat de verhoudingscijfers van de uitgekeerde winsten der vier bedrijven tot de opbrengsten der belastingen voor Amsterdam het laagst zijn.

Treffend zijn voor deze gemeente de opbrengsten der gemeentelijke inkomstenbelasting in de jaren 1920 en 1921, het gevolg, eensdeels van de groote stijging van het belastbaar inkomen in de jaren van hoogconjunctuur, anderdeels van het hooge verhoudingscijfer. In de daaropvolgende jaren komen zowel de daling van het belastbaar inkomen als de verlaging van het verhoudingscijfer tot uitdrukking.

Indien bij de vaststelling van het verhoudingscijfer der gemeentelijke inkomstenbelasting in het komende voorjaar de circa 4 miljoen gulden — spaarpenningen uit de jaren van hoogconjunctuur —, welke nog in het reservefonds aanwezig zijn, moeten worden benut ten einde belastingverhoging te voorkomen, staat deze gemeente inderdaad voor de vraag of de begroting voor 1929 sluitend kan worden gemaakt zonder belastingverhoging dan wel opvoering van de bedrijfswinsten.

Een geheel ander beeld vertoonen de Rotterdamsche cijfers. In tegenstelling tot Amsterdam vindt men bij de belastingopbrengsten in de jaren 1920 en 1921 geen markante verschillen met die in de daaropvolgende jaren. Daarentegen stijgen vanaf 1920 de winstuitkeeringen uit de bedrijven snel en beduidend. Uit de vergelijking met de Amsterdamsche cijfers spreekt duidelijk de beteekenis, die de bedrijfswinsten te Rotterdam hebben voor het sluitend maken van de diensten. De verhoudingscijfers van deze winsten tot de belastingopbrengsten zijn voor deze gemeente het hoogst en demonstreeren typisch de daar ter stede gevoerde financiële politiek.

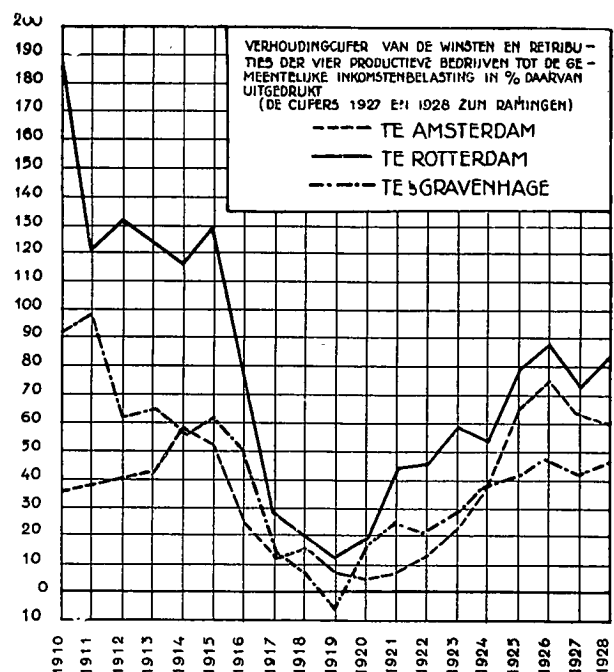
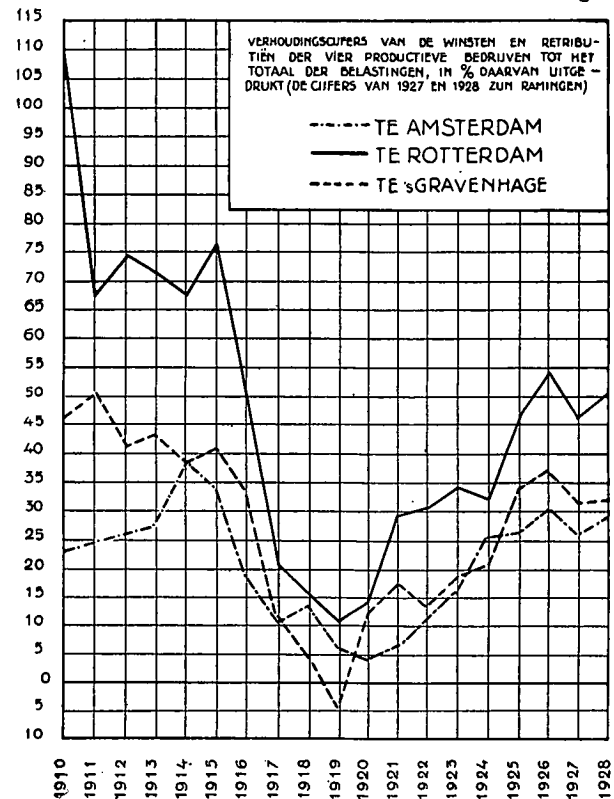
Overeenkomstig zijn geographische ligging bewegen de Haagsche cijfers zich tusschen de Amsterdamsche en de Rotterdamsche cijfers. De opbrengsten der gemeentelijke inkomstenbelasting zijn in de jaren 1920 en 1921 hooger dan in de daaropvolgende jaren, evenwel niet in die mate als te Amsterdam. De teruggang van de Haagsche opbrengsten moet evenwel voor een groot deel worden toegeschreven aan de belangrijke verlaging van het verhoudingscijfer, hetwelk in 1920 2,2 bedroeg tegen 1,3 in 1927. Ofschoon de bedrijfswinsten in deze gemeente in de latere jaren ook een grootere rol spelen bij het sluitend maken der diensten, zijn deze evenwel in dit opzicht niet dermate geaccentueerd als te Rotterdam het geval is.

Merkwaardig is de invloed, die de bijkomstige belastingen, t.w. de opcenten op de personeele belasting, op de dividend- en tantiëmebelasting en op de vermogensbelasting uitoefenen op de gemeentelijke middelen en waarin de gunstige vermogenstoestand der Haagsche contribuabelen tot uiting komt.

Terwijl voor 1928 de opcenten voor de personeele belasting voor Amsterdam op f 5.300.000, voor Rotterdam op f 2.388.000 worden geraamd, zijn deze voor 's-Gravenhage op f 3.450.000 geraamd, ondanks het naar verhouding belangrijk lager zielental. Voor de opcenten op de dividend- en tantiëmebelasting zijn deze bedragen respectievelijk f 2.100.000, f 1.400.000 en 2.500.000, terwijl die op de vermogensbelasting, welke te Amsterdam niet worden geheven, voor Rotterdam op f 416.000 en voor 's-Gravenhage op f 950.000 bij een gelijk aantal opcenten van 50 zijn geraamd.

Onderstaand twee grafische voorstellingen van de verhoudingscijfers, t.w. een van de bedrijfswinsten tot de totaal-opbrengsten der voornaamste gemeen-

telijke belastingen en een van deze winsten tot de opbrengsten der gemeentelijke inkomstenbelasting.

Uit het verstrekte cijfermateriaal blijkt wel de invloed, die de bedrijfswinsten uitoefenen op de middelen der drie grootste gemeenten.

Ontegenzeggelijk is er verschil, in sommige verhoudingscijfers zelfs zeer groot. Duidelijk moet het echter ieder, die zich op het gebied der gemeentefinanciën beweegt, zijn, dat de bedrijfswinsten een integreerend deel der ontvangsten zijn geworden. Zonder deze zou de basis van het budget ondermijnd worden. Versterking van deze basis door verhoging van belastingdruk is feitelijk onmogelijk.

Intusschen moge niet uit het oog worden verloren, dat het gevaar van de machtspositie door het monopolie, dat de gemeentebedrijven bezitten, niet denkbeeldig is en deze zich kan uiten in te hooge tarieven, welke eenerzijds een belemmering voor handel en industrie kunnen zijn, anderzijds een te hoogen indirecten druk op de burgerij kunnen uitoefenen. De redelijkheid zal in dit opzicht door een gemeen-

tebestuur moeten worden betracht. De strijdvraag, of. bedrijfswinsten indirecte belastingen zijn, moge interessant zijn en zich tot theoretische beschouwingen leenen, praktische beteekenis heeft deze niet. Althans, wanneer men daarbij in oogenschouw neemt, dat degenen, voor wie de kwestie van indirecte belastingheffing het meest klemt, namelijk het minst draagkrachtige deel der burgerij, juist door de bedrijfswinsten in het genot van vele sociale voorzieningen zijn gesteld en het de gemeentebesturen bij gemis aan deze winsten in de latere jaren niet mogelijk zou zijn geweest hun taak op deze wijze uit te voeren.

M. JOËLS Jr.

DE WATERWEG NAAR LUIK.

III (Slot).

De komende Maasvaart.

Omstreeks 1933/34 kan het Julianakanaal, en daarmee de geheele Maaskanalisation op Nederlandsch gebied voltooid zijn. Toen in 1921 het desbetreffende wetsontwerp in de Eerste Kamer kwam, heeft Prof. Kraus geprotesteerd tegen het gemis aan gegevens omtrent de te verwachten rendabiliteit van een werk, dat niet minder dan 64 miljoen zou moeten kosten — „aangezien tot dusver niet is komen vast te staan, althans nog niet aannemelijk is gemaakt dat de werken economisch verantwoord zijn; dat de voordeelen die men er van verwacht in een behoorlijke verhouding staan tot de enorme kosten van uitvoering.”

Volgens mededeeling van den Minister van Waterstaat in de Tweede Kamer in Juli jl. is voor de bedoelde werken reeds uitgegeven:

voor de Maaskanalisation. f 19.800.000	} (te. voltooiën 1930)
alsnog te besteden (ram.) „ 4.775.000	
voor het Maas-Waalkanaal „ 11.915.000	} (voltooid)
voor het kan. Wessem- „ 7.737.000	
Nederweert „ 125.000	} (voltooid)
voor het Julianakanaal „ 3.402.000	
alsnog te besteden zegge „ 16.246.000	} (te voltooiën 1933)
f 64.000.000	

Voorts heeft het Wilhelminakanaal, dat mede als een schakel in het Limburgsch-Brabantsch kanalenstelsel moet worden beschouwd, ongeveer f 28 miljoen gekost. Alles te zamen dus een kleine honderd miljoen gulden ten behoeve van de waterverbinding van Zuid-Limburg met het Noorden.

Wanneer men zich nu, als Prof. Kraus in 1921, afvraagt in hoeverre een zoo aanzienlijk kapitaal economisch rendabel te maken is, dan mag men daarbij de politieke beteekenis van deze kanalen niet over het hoofd zien — zooals nu eenmaal iedere economische kwestie in Limburg tegenwoordig een politieke kwestie schijnt te moeten worden! — maar men moet die beteekenis toch ook niet overschatten door bijv. in de bedoelde nieuwe waterwegen alleen het middel te willen zien om een afgelegen provincie nader te brengen tot Nederland. Immers wordt hierdoor de economische waarde der Maaskanalisation slechts ten deele bepaald: de geographische situatie en een aantal andere, straks nader te behandelen factoren duiden op de belangrijke rol die dit heele complex van waterwegen bestemd zal zijn te spelen in het *internationale verkeer*, waarvan Maastricht een gewichtig knooppunt belooft te worden. Aan Nederland en den Nederlandschen ondernemingsgeest, om te zorgen, dat dit komende verkeer aan ons land en daarmee aan de rendabiliteit van deze kostbare openbare werken ten goede komt.

De eigenlijke aanleiding tot de Maaskanalisation-plannen werd, zooals men weet, verschaft door de ontginning der Limburgsche kolenmijnen en de gebleken noodzakelijkheid van een goedkoop afvoerweg om tegen de Deutsche kolen en de aan deze ten dienste staande Rijnvaart te kunnen concurreeren. Dat men hierbij eigenlijk alleen aan de Nederlandsche markt dacht, lag voor de hand; vooral toen met het uitbreken van den oorlog bleek, wat het beteekende, van

buitenlandsche kolen afhankelijk te zijn. Energiëke exploitatie van de Limburgsche mijnen heeft de productie in enkele jaren zoo snel doen stijgen, dat deze in 1926 reeds 85 pCt. uitmaakte van het binnenlandsche verbruikscijfer en dus binnenkort in staat kan zijn, de geheele binnenlandsche behoefte (thans ongeveer 10 miljoen ton) te dekken.

In werkelijkheid echter wordt ruim de helft der Limburgsche productie geëxporteerd (voornamelijk naar België en Frankrijk), zoodat nauwelijks 40 pCt. van het binnenlandsch verbruik door Limburgsche kolen wordt gedekt: een gevolg van de op goedkoop watertransport steunende buitenlandsche concurrentie. Nevenstaande statistiek¹⁾ geeft hiervan een duidelijk beeld.

Aangezien Deutsche doorvoerkolen hierin niet zijn begrepen en de uitvoer van buitenlandsche kolen ex opslag (behalve dan in bunkers) vermoedelijk miniem is, mag wel worden aangenomen, dat de geheele uitvoer bestaat uit Limburgsche kolen. Het blijkt dan, dat van de meerdere productie (sinds 1921) van 4,7 mill. ton slechts 0,9 mill. ton in het land gebleven is, hoewel in datzelfde tijdperk het verbruik met 3 mill. ton is toegenomen. Dit meerdere verbruik en ook de bunker-export is vrijwel geheel door buitenlandsche, in de laatste jaren in overwegende mate door Deutsche kolen gedekt, terwijl de Limburgsche mijnen, tot exporteeren genoodzaakt, in den afzet naar Duitschland — zelfs naar het aangrenzende Deutsche industriele gebied — wordt belemmerd door de bekende „welwillende” Deutsche handelspolitiek, in dit geval gelijkstaande met een feitelijk invoerverbod. Zooals men weet is deze onbevredigende toestand voor tien jaren bestendig door het in 1925 afgesloten Nederlandsch-Deutsche handelsverdrag, dat tegenover een absoluut ongebreidelde Deutschen invoer in ons land den export van Limburgsche kolen naar Duitschland tot een minimum contingenteert. Wel zijn door invoering van het lage uniforme kolentarief op onze spoorwegen de concurrentiekansen op de binnenlandsche markt verbeterd, maar bovenstaande cijfers bewijzen, dat er zelfs met dit kunstmiddel geen sprake van is, de geheele Limburgsche productie in Nederland onder te brengen. Zal de nieuwe groot-scheepsche waterweg hierin verandering brengen? Het is te hopen, maar in elk geval zal de concurrentie tegen de Deutsche kolen uiterst fel blijven, zoodat de Limburgsche mijnen ook dan nog wel op export van een vrij belangrijk percentage der productie bedacht zullen moeten zijn.

Nu richt zich deze export tot dusver bijna geheel naar het Zuiden: België, Luxemburg, Frankrijk, Zwitserland; het vervoer geschiedt in hoofdzaak per spoor (behalve natuurlijk naar Zwitserland, dat langs den Rijn wordt bereikt). Maar dit beteekent, dat men geheel afhankelijk is van de Belgische spoortarieven, die voorloopig nog gunstig zijn, doch het naar alle waarschijnlijkheid niet zullen blijven wanneer eenmaal de Kempensche mijnen genoeg zullen produceeren om het tekort in het Luiker gebied en eventueel ook de Fransche behoefte te dekken. Zooals in een vorig artikel aangestipt, wordt verwacht, dat zulks na 1930 reeds het geval zal zijn. Voor ons is het derhalve zaak te zorgen, dat tegen dien tijd aansluiting is verkregen tusschen onze en de Belgische Maaskanalisation, met zoo mogelijk *doorlopende bevaarbaarheid voor het grootste, in de Limburgsche kolenvaart te bezigen scheepstype*, d.i. 2000 ton. Hoe staat het daarmede?

Volgens de thans in uitvoering zijnde Nederlandsche plannen eindigt onze Maaskanalisation bij St. Pieter, even benoorden de Belgische grens, waar een op schepen van maximum 1000 ton berekende schutsluis en een verbindingskanaaltje aansluiting geven met het kanaal Maastricht-Luik. Met het oog hierop is ook het stuwpeil der Maas tusschen St. Pieter en Borg-haren (waar het Julianakanaal begint) op 1000 tons

¹⁾ Ontleend aan het Jaarverslag 1926 van den Hoofdingenieur der Mijnen.

Steenkolen, Cokés en Briketten (in miljoenen tonnen).

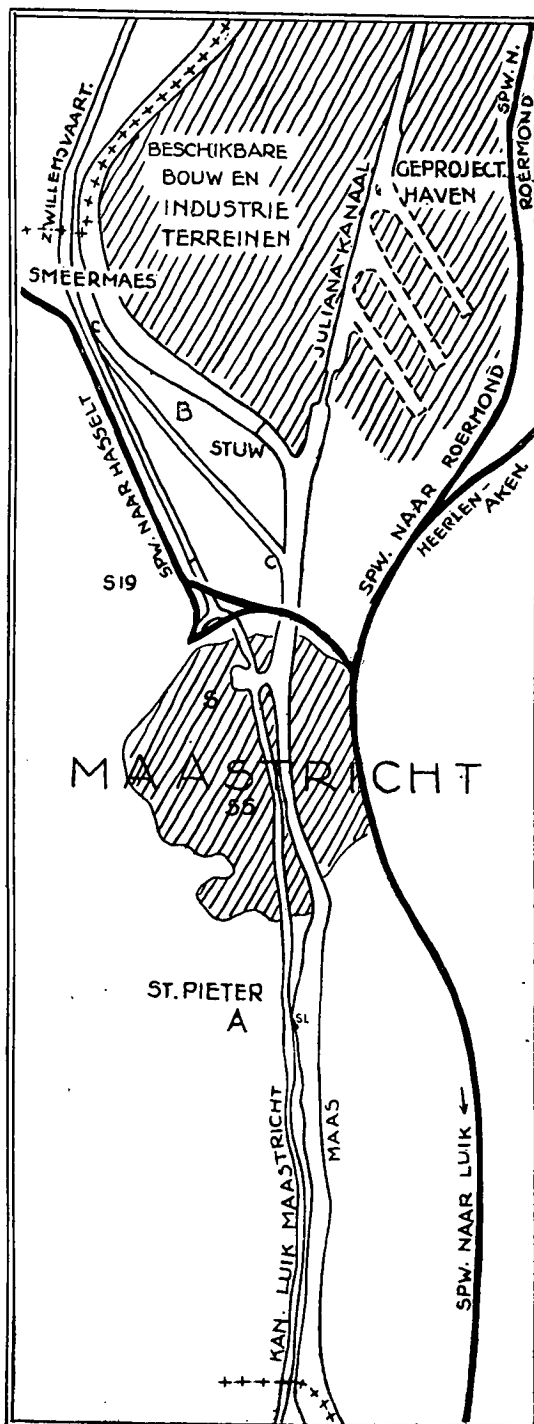
Jaar	Invoer uit					Uitvoer						Bunkerkolen	Invoersaldo	Binnenlandsch verbruik	Productie Limburgsche mijnen	pCt. van het verbruik (nom.)
	Duitsland	Gr.-Brittannië	België	Andere landen	Totaal	(excl. bunkerkolen) naar										
						Duitsland	Gr.-Brittannië	België	Frankrijk	Andere landen	Totaal					
1921	1.4	1.8	1.5	0.5	5.2	0.1	—	0.2	0.1	0.3	0.7	1.3	3.2	7.1	3.9	55
1922	1.3	4.6	0.7	—	6.6	0.5	—	0.6	0.4	0.9	1.6	1.0	4.0	8.5	4.5	53
1923	1.5	4.4	0.4	0.3	6.6	0.5	—	0.7	1.1	0.3	2.6	0.8	3.2	8.5	5.2	62
1924	4.9	2.3	0.4	—	7.6	0.4	—	1.0	0.8	0.3	2.5	1.5	3.6	9.6	5.8	61
1925	7.2	1.4	0.3	—	8.9	0.2	—	1.7	1.0	0.3	3.2	2.5	3.2	10.0	6.8	68
1926	9.9	0.5	0.3	—	10.7	0.2	0.5	2.1	1.0	0.7	4.5	4.7	1.5	10.1	8.6	85

schepen berekend, hoewel het Julianakanaal zelf en de heele verdere waterweg naar het Noorden toegankelijk zijn voor 2000 tons-schepen. De Belgische Maas-kanalisatie eindigt met een stuw bij Visé, even bezuiden de Nederlandsche grens, maar bevaarbaar is de rivier tusschen Luik en Visé eigenlijk nauwelijks, en tusschen Visé en Maastricht alleen bij gunstigen waterstand. De scheepvaart heeft dan ook altijd de voorkeur gegeven aan het kanaal Luik-Maastricht, en ook de Commissie-Francqui laat van dit kanaal het voorgestelde groote kanaal op Antwerpen uitgaan, waartoe zij dan voorstelt het gedeelte tusschen Luik en Lixhe, even vóór de Nederlandsche grens, bevaarbaar te maken voor schepen van 1350 ton. Wel beveelt zij ook een verbeterde kanalisatie en bevaarbaar-making der Maas tot Visé aan, maar van aansluiting met de Nederlandsche kanalisatiewerken wordt evenmin gerept als er onzerzijds sprake van schijnt te zijn. Technische bezwaren kunnen er wel nauwelijks tegen zijn (Hentrich heeft dit denkbeeld in zijn project opgenomen) en voor de kolenvaart verdient ongetwijfeld een met 2000 tons-schepen bevaarbare rivier de voorkeur boven een slechts voor 1000 tons-schepen toegankelijk kanaal, zooals het Luiksche kanaal op zijn best kan worden met het oog op de capaciteit van de sluis bij St. Pieter.

Het hier geopperde denkbeeld verdient m.i. temeer overweging wanneer, zooals niet onmogelijk lijkt, de eerlang te hervatten onderhandelingen met België ten gevolge hebben, dat wordt afgezien van het onpractische en kostbare kanaalplan Luik-Antwerpen en de vaart tusschen Luik en Antwerpen over Maastricht blijft gaan. In dat geval zal België vermoedelijk niet tevreden zijn met verbetering van de bestaande kanalen via Bocholt, omdat deze geen geschikte verbinding geven met de Kempensche kolenstreek. Een aftakking van de Zuid-Willemsvaart bij Smeermaes (of iets noordelijker) naar Hasselt bijv. zou hieraan tegemoet komen, en daartegen zou natuurlijk van Nederlandsche zijde geen enkel bezwaar kunnen bestaan, ook al zouden wij daardoor de concurrentie der Kempensche kolen in het Maasgebied schijnbaar bevorderen. Immers met die concurrentie zullen onze Limburgsche kolen in elk geval hebben te rekenen, en het is beter te concurreren onder gelijke voorwaarden, d.w.z. langs een voor allen gelijken waterweg, dan te moeten kampen tegen kunstmatige, moordende spoortarieven. Wij hebben er dus ontegenzeggelijk belang bij, de ontwikkeling van het watertransport in België te bevorderen, en wij zullen daarbij vermoedelijk machtige bondgenooten vinden onder de Luiksche industrieelen, die zeer goed de waarde van goedkope waterwegen inzien voor de in hun bedrijf voorkomende massale transporten.

Maar wanneer dan België besluit, zijn waterwegen tusschen Luik, Antwerpen en de Kempen geschikt te maken voor dit massale vervoer en te leiden over Maastricht, en wanneer daar dan nog het bestaande vervoer op de Zuid-Willemsvaart bij komt en het te verwachten nieuwe vervoer op onze Limburgsche kanalen, dan mag betwijfeld worden of een voor 1000 tons-schepen verruimd kanaal Maastricht-Luik hier-

voor voldoende zal blijken. Afgezien nog van het alsdan zeker te verwachten en te billijken Belgische verlangen om grotere schepen dan 1000 ton te kunnen bezigen voor de Kempensche kolenvaart (en wellicht ook voor de vaart op Antwerpen). Met deze mogelijkheid dient onze Waterstaat ook wel te rekenen bij den voorgestelden aanleg van een verbindingskanaaltje

tusschen de Maas en de Z.-Willemsvaart door het z.g. Bosscherveld (c.c. op bijgaand schetskaartje).

Hierboven is voornamelijk sprake geweest van de kolenvaart op België en Frankrijk. Dit is een groot Nederlandsch belang, maar het is niet het eenige en misschien niet eens het grootste belang, dat ons land bij de vaart op Luik en in het algemeen bij de Maasvaart heeft. Daar zijn ook nog de belangen van onze binnenvaart en van onze grootē zeevaart: van onze havens en reederijen.

Wat onze binnenvaart betreft, openen zich hier nieuwe horizonten, zoodra eenmaal de rondvaart Rotterdam-Antwerpen-Luik-Maastricht-Rotterdam of Rotterdam-Ruhrort-Maastricht-Luik-Antwerpen-Rotterdam voor 1300 tons-schepen mogelijk wordt; eventueel ook (met kleinere schepen) de rondvaart Maastricht-Luik-Namen-Charleroi-Brussel-Antwerpen-Maastricht of Rotterdam-Luik-Givet-Nancy-Straatsburg en terug langs den Rijn. In dit heele complex van waterwegen zal ongetwijfeld Maastricht een belangrijk knooppunt worden; het was dan ook zeer goed gezien van de Maastrichtsche Kamer van Koophandel om daar reeds nu op bedacht te zijn en plannen te ontwerpen voor een flinke haven bij Borgharen, aan den ingang van het Julianakanaal, waar de drie groote verkeersrichtingen Noord (Limburgsche mijnen, Nederlandsche havens en Rijn), Zuid (Luik-Charleroi-Frankrijk) en West (Kempen en Antwerpen) uiteengaan. Hier zal vermoedelijk de groote vrachtmarkt en de schippersbeurs van de Maas komen. Aan al deze mogelijkheden dient reeds nu gedacht te worden met het oog op de komende onderhandelingen met België. Wij mogen deze gelegenheid niet voorbij laten gaan zonder voor onze scheepvaart op de Belgische waterwegen voor altijd absolute gelijkstelling in elk opzicht met de Belgische te bedingen, zoo het al niet mogelijk blijkt om tot algeheele afschaffing der Belgische scheepvaartrechten te geraken.

Achter onze binnenvaart staat onze groote zeevaart. De langs de Maas bereikbare Belgische en Fransche industriele gebieden hebben een zeer belangrijk overzeesch verkeer; een verkeer, dat tot dusver vrijwel uitsluitend per spoor over Antwerpen is geleid, maar waarvan onze havens ongetwijfeld een deel tot zich zullen kunnen trekken wanneer eenmaal de Maas behoorlijk bevaarbaar is gemaakt. Het Belgische rapport trekt een interessante parallel met de Rijnvaart en maakt de juiste opmerking, dat de Rijn, ondanks zijn onmiskenbare natuurlijke voordeelen in vergelijking met de Maas, toch zeker een goed deel van zijn enorme verkeer dankt aan al de kapitalen, die ten koste zijn gelegd aan de verbetering van het vaarwater, de outilleering der Rijnhavens en de organisatie van het transport. Van de Maasvaart valt in het huidige stadium eigenlijk alleen te zeggen, dat zij feitelijk nog niet bestaat.

De gedachte, dat Rotterdam en Amsterdam de Maasvaart op Luik en verder gaan organiseren is voor Antwerpen geen geringere nachtmerrie dan voor onze havens het Moerdijkkanaal geweest is en Antwerpen's concurrentie in de Rijnvaart altijd blijven zal. Het door de drie havens bediende achterland kan zich over die concurrentie slechts verheugen — en zoo is het ook in het Luiker land gesteld.

De Belgische handelspolitiek, zoo is wel eens gezegd, is exportpolitiek en exportpolitiek beteekent Antwerpen-politiek. Dit verklaart den machtigen Antwerpschen invloed op de Belgische binnen- en buitenlandse politiek. Maar wanneer blijkt, dat ook de Nederlandsche havens in staat en bereid zijn, den Belgischen overzeeschen export te dienen en te bevorderen, kan België geen enkele reden hebben om van die diensten geen gebruik te maken.

* *

Resumeerende, hoop ik duidelijk te hebben gemaakt, dat het vraagstuk van den Luiker waterweg in vrijwel elk opzicht zowel een Nederlandsch als een Belgisch vraagstuk is. Het is wel het meest typische geval van

geographische en economische belangen-vergroeiing, dat mogelijk is tusschen twee staatkundig gescheiden landen. De sleutel van de vaart op Luik ligt te Maastricht, maar Antwerpen houdt zijn voet voor de deur zolang wij het geen duplicaat van onzen sleutel geven. Te Luik echter ligt de sleutel tot de toekomstige groote Maasvaart, zonder welke onze kostbare Maaskanalisatie doodloopt. Om bij dezen sleutel te komen, dien Luik ons gaarne wil geven, omdat het ook zijn belang is, zouden wij het aan Luik kunnen overlaten om Antwerpen's voet weg te dringen. Maar betere politiek is het, Antwerpen het begeerde duplicaat van onzen Maastrichtschen sleutel te geven en het zoodoende de kosten en de ergernis van een geheel nieuw en vermoedelijk onbruikbaar slot (d.i. het rechtstreeksche kanaal) te besparen¹⁾. Tot deze politiek is Nederland, blijkens verklaringen van onze ministers, bereid.

Moge dit dan de eerste stap zijn op den weg der Nederlandsch-Belgische toenadering, die, beginnend aan de Maas, besloten dient te worden aan de Schelde.

J. H. COHEN STUART.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE GENERAAL-AGENT VOOR HERSTELBETALINGEN EN DUITSCHLAND.²⁾

Dr. F. H. Repelius te Berlijn schrijft ons:

Had de Generaal-Agent voor Herstelbetalingen reeds in zijn vroegere rapporten critiek uitgeoefend op bepaalde onderdeelen der financieele politiek van Duitschland, welke zijns inziens een ontwikkeling vertoonden, die in strijd was te achten met de belangen van het land en daardoor ook met die der crediteurstaten, in zijn memorandum van 20 October 1927 heeft hij zich met zijn bezwaren rechtstreeks tot de Duitse regeering gericht. In het dezer dagen verschenen rapport over het derde jaar zijner werkzaamheid gaat hij uitvoerig na in hoeverre het antwoord der regeering aan zijn wenschen tegemoet komt, terwijl hij bovendien het herstelprobleem als geheel opnieuw aan de orde stelt.

In zijn memorandum stelt de Generaal-Agent op den voorgrond, dat de Duitse regeering aan het Plan der Experts een eerlijke kans moet gunnen en dat zij gedurende dien tijd haar eigen beleid met voorzichtigheid moet voeren. De ontwikkeling, die de financieele politiek der overheid in den laatsten tijd vertoont, schijnt evenwel noch in het belang van het Duitse bedrijfsleven, noch in dat van de uitvoering van het Plan der Experts te zijn. Overal blijkt, met name in de laatste maanden, dat de overheid in steeds toenemende mate uitgeeft en schulden maakt, terwijl men zich slechts weinig bekommert om de financieele gevolgen van deze handelwijze. De stijgende overheidsuitgaven hebben reeds een kunstmatigen prikkel aan het economisch leven gegeven en dreigen de noodzakelijke stabiliteit der overheidsfinancien te ondermijnen. Wordt de huidige ontwikkeling niet geremd, dan zullen een ernstige economische depressie en benadeeling van het Duitse crediet, zowel in het binnen- als in het buitenland, welhaast onvermijdelijk zijn.

Daarna resumeert de Generaal-Agent de in zijn rapport van 10 Juni 1927 gegeven critiek op het Duitse budget en op de regeling van de financieele verhouding tusschen het Rijk en de Staten en gemeenten — waarvoor naar E.-S. B. No. 599 pag. 560 (22 Juni

¹⁾ De technische bezwaren, zowel aan den aanleg als eventueel aan het gebruik van dit rechtstreeksche kanaal verbonden, moesten wegens beperkte plaatsruimte hier onbesproken blijven. Wellicht bestaat later nog aanleiding nader op dit punt terug te komen.

²⁾ Op 5 November 1927 werd, tegelijk met het antwoord der Duitse regeering, het memorandum van den Generaal-Agent gepubliceerd; beide stukken zijn afgedrukt als bijlagen van het rapport van den Generaal-Agent voor Herstelbetalingen van 10 December 1927.

1927) verwezen moge worden — om vervolgens uitvoerig in te gaan op de ontwikkeling in den laatsten tijd.

Een drietal wetsontwerpen, waarvan de financieele gevolgen hem met zorg vervullen, is aanhangig:

1o. wetsontwerp tot verhooging der ambtenaars-salarissen en pensioenen met 18—25 pCt., waardoor het budget van het Rijk met R.M. 325 miljoen zal worden belast, terwijl ook Staten, gemeenten, post-rijen en spoorwegen zich genoodzaakt zullen zien het voorbeeld van het Rijk te volgen, zoodat in totaal R.M. 1200 tot 1500 miljoen 's jaars noodig zullen zijn;

2o. wetsontwerp tot vergoeding der door Deutsche burgers geleden oorlogsschade; dit zal uitgaven tot een bedrag van ongeveer R.M. 1000 miljoen medebrengen;

3o. ontwerp van een nieuwe Schoolwet; de kosten dezer regeling staan nog niet vast, Staten en gemeenten hebben evenwel reeds te kennen gegeven, dat zij in verband hiermede verhooging der Rijksuitkeeringen zullen moeten vragen.

Beoordeeling van deze maatregelen op zichzelf ligt, volgens den Generaal-Agent, niet op zijn weg; de Deutsche regeering is volgens het Plan der Experts geheel vrij in het opstellen harer begroting. Deze vrijheid echter brengt een overeenkomstige verantwoordelijkheid mede voor de gevolgen harer handelingen, gevolgen, die waarschijnlijk hierin zullen bestaan, dat:

a. door zich onvoldoende beperking in zijn uitgaven op te leggen, het Rijk het evenwicht in zijn budget in gevaar brengt;

b. het voor het Rijk voortdurend moeilijker zal worden de Staten en gemeenten tot gezonde financieele politiek aan te sporen;

c. de middelen, die voor de ontwikkeling van de Deutsche industrie en landbouw zoo dringend noodzakelijk zijn, daaraan door het aangaan van leeningen en de heffing van belastingen ten behoeve van de overheid worden onthouden;

d. het prijsniveau, dat, gedeeltelijk als gevolg der hooge invoerrechten, reeds thans stijgende is, nog verder zal worden opgedreven, daar waarschijnlijk de voorgestelde salarisverhoging een stijging der arbeidsloonen en der spoorwegtarieven met zich mede zal brengen; de productiekosten zullen dus hooger worden, Duitslands concurrentievermogen op de wereldmarkt zal afnemen en zijn invoer toenemen.

Omtrent de positie der Staten en gemeenten ontbreken nog steeds voldoende gegevens; in de grootte der bedragen, die zij voortdurend opnemen, ligt evenwel een aanwijzing, dat zij meer uitgeven dan hun inkomsten bedragen. Staten, gemeenten en openbare bedrijven leenden sedert 1925 R.M. 1600 miljoen in het buitenland en sinds begin 1926, toen er voor het eerst weer van een binnenlandsche kapitaalmarkt gesproken kon worden, R.M. 1000 miljoen in Duitsland; voor het particuliere bedrijfsleven zijn deze bedragen, waarbij de niet met eenige nauwkeurigheid te schatten vlottende schuld nog buiten rekening is gelaten, respectievelijk R.M. 1600 en 500 miljoen. Het Rijk heeft in deze aangelegenheden geen rechtstreekse controle op Staten en gemeenten. Wat de in het buitenland geplaatste leeningen betreft, kan het echter ingrijpen; zulks is tot dusver weliswaar inderdaad geschied, doch niet met voldoende resultaat. Voorts heeft het invloed op de uitkeeringen, die uit de door hem geïnde belastingen aan Staten en gemeenten worden gedaan en kan het inwerken op de beginselen hunner financieele wetgeving.

In het aan de crediet- en geldpolitiek gewijde gedeelte van het memorandum wordt de discontopolitiek der Rijksbank kortelings behandeld en geconstateerd, dat de fiscale en andere publiekrechtelijke autoriteiten dikwijls een eigen geldmarktpolitiek hebben gevoerd, waardoor de positie van de centrale bank bemoeilijkt en credietexpansie in de hand gewerkt werd. De staatslening van Februari 1927 heeft niet alleen de binnenlandsche kapitaalmarkt tijdelijk stilgelegd,

doch ook een tijdige herziening van het officieele disconto belet.

Het memorandum komt tot de volgende conclusies:

„De crediteuren van Duitschland zullen, zich stellend op het standpunt van het Plan der Experts, redelijke voorzichtigheid in het financieel beleid der overheid als een noodzakelijk element van Duitschlands goede trouw beschouwen en het zou niet te verwonderen zijn indien „outside observers” tot de conclusie zouden komen, dat de in het afgelopen jaar gevoerde politiek niet in het belang van Duitschlands reparatieverplichtingen is geweest. Weliswaar vormt de storting der vastgestelde annuïteiten op de rekening van den Generaal-Agent de definitieve voldoening van de financieele verplichtingen der Deutsche regeering en is de betaling dezer bedragen overvloedig gewaarborgd door de verpande belastingen en andere zekerheden, de verantwoordelijkheid der Deutsche regeering eindigt echter niet met de binnenlandsche betalingen.... (Het Plan der Experts) legde een zeer bepaalde verantwoordelijkheid der regeering vast door te bepalen, dat „de Deutsche regeering en de (Rijks)bank op zich nemen om, zooveel redelijkerwijze in hun vermogen is, de taak van het Transfer Committee bij de overmaking van gelden, inclusief het treffen van maatregelen tot regeling van de wisselkoersen, te vergemakkelijken”. De Experts legden ten sterkste den nadruk op de afhankelijkheid der stabiliteit van het Deutsche ruilmiddel van de Deutsche betalingsbalans en, op den duur, van de ontwikkeling van den Duitschen in- en uitvoer. Voor zoover andere landen belemmeringen aan den Duitschen export in den weg leggen, moeten deze landen daarvoor de verantwoordelijkheid dragen; de Deutsche regeering zelf echter is verantwoordelijk voor die eigen handelingen, welke de tendens hebben op kunstmatige wijze, door opdrijving van den invoer en belemmering van den uitvoer, de transfereeringsmogelijkheden te beperken.”

Aan het antwoord der Deutsche regeering moge ontleend worden, dat dit het memorandum beschouwt als aanleiding voor een uitwisseling van meeningen, ontstaan uit de noodzakelijkheid van voortdurende samenwerking op den grondslag van wederzijdsch vertrouwen.

Indien er al abnormale expansie van het bedrijfsleven aanwezig moge zijn geweest, dan zou men deze, aldus de Deutsche regeering, toch slechts voor een zeer klein gedeelte aan overheidsmaatregelen kunnen toeschrijven. Belastingen en binnenlandsche leeningen scheppen geen additioneele koopkracht, het uitgeven der aldus verkregen gelden beteekent slechts een verplaatsing van reeds aanwezige middelen. Buitenlandsche credieten van Rijk, Staten en gemeenten hebben, hoe belangrijk de bedragen ook geweest zijn, vergeleken bij de grootte van de bedragen, die met de financiering van het Deutsche economische leven als geheel gemoeid zijn, geen beslissenden invloed op de kunstmatige stimuleering van het bedrijfsleven gehad; zij werden bovendien in hoofdzaak voor productieve doeleinden gebruikt.

De voorgestelde verhooging der salarissen brengt inderdaad groote kosten mede, doch niet vergeten mag worden, dat van de ruim R.M. 300 miljoen, die ten laste van het Rijk komen, R.M. 170 miljoen bestemd zijn voor oorlogspensioenen en dat overwegingen van zuiver financieelen aard hier niet den doorslag kunnen geven; de vergoeding van oorlogsschade aan eigen onderdanen werd Duitschland in het Vredesverdrag van Versailles voorgeschreven; de kosten der schoolwet, die overigens pas na drie jaar zullen ontstaan, worden voornamelijk door anderen dan het Rijk gedragen.

Wat de bezwaren betreft, die verbonden worden aan de geldmarktpolitiek der overheidsorganen, verklaart de regeering, dat onderhandelingen met de Rijksbank geleid hebben tot een overeenkomst, die eenheid van politiek ten opzichte van de geldmarkt ten doel heeft

en zich over belangrijke gebieden van belegging der publieke gelden uitstrekt. In die gevallen, waaromtrent nog geen overeenstemming verkregen is, worden de pogingen om tot een goed resultaat te komen voortgezet. De regering is van meening, dat verstoring van de credietpolitiek der centrale bank door de overheid vermeden dient te worden; evenals zij tot dusver reeds heeft gedaan, zal zij zoo dikwijls mogelijk overleg plegen met de Rijksbank, ten einde de gelden en credietpolitiek in overeenstemming te houden met de algemeene binnen- en buitenlandsche politiek.

De Duitse regering ontkennt verder, dat haar financieele politiek tegen het belang van haar herstelverplichtingen gericht zou zijn geweest. Wat in het bijzonder haar medewerking bij de transfereering der in het binnenland opgebrachte gelden betreft, kan er, gezien wat zij reeds heeft verricht, geen twijfel bestaan aan haar bereidheid om binnen de grenzen eener gezonde financieele en economische politiek mede te werken. Zij verklaart uitdrukkelijk, dat zij nimmer de mogelijkheid van transfereering kunstmatig heeft beperkt en dat zij zulks ook in de toekomst niet zal doen. De vraag, wanneer het transfervraagstuk werkelijk op de proef zal kunnen worden gesteld, hangt grootendeels af van de handelspolitiek der overige landen.

In zijn rapport van 10 December 1927 kan de Generaal-Agent constateeren, dat de financieele positie van het Rijk gedurende het laatste halfjaar verbeterd is. De opbrengst der belastingen is belangrijk toegenomen, de uitgaven zijn verminderd, terwijl de voor 1927-28 ingediende begrooting R.M. 146 miljoen buitengewone uitgaven (tegen R.M. 476 miljoen voor het voorafgaande dienstjaar) bevat, in evenwicht is zonder dat nieuwe leningen noodig zijn en iets overzichtelijker is opgesteld.

Deze verbeteringen, te zamen met de door de Duitse regering in antwoord op het memorandum van 20 October 1927 afgelegde verklaringen, doen hopen, dat, indien krachtige maatregelen worden genomen, de overheidsuitgaven binnen de perken der beschikbare inkomsten gebracht en gehouden zullen kunnen worden. Uit de verklaringen der regering, aldus de Generaal-Agent, blijkt duidelijk haar voornemen om bepaalde onderdeelen harer financieele politiek te herzien en met name de verklaring, dat de periode der hooge buitengewone uitgaven als afgesloten kan worden beschouwd, is zeer toe te juichen.

Wat de regeling van de financieele verhouding tusschen het Rijk en de Staten en gemeenten betreft, is de Generaal-Agent minder voldaan over het antwoord der Duitse regering. De laatste toch stelt zich op het standpunt, dat een terugkeer tot meer normale economische toestanden een noodzakelijke voorwaarde voor een definitieve regeling is; voorts wenscht zij blijkbaar de grondbeginselen der bestaande regeling te handhaven, terwijl de Generaal-Agent voorstander is van decentralisatie der belastingheffing. Niettemin zijn ook op dit gebied resultaten te constateeren; op 25 November 1927 besloot de Rijksregering in de komende conferentie met de vertegenwoordigers der verschillende Staten de volgende punten ter sprake te zullen brengen: hervorming van de financieele verhouding tusschen Rijk en Staten, maatregelen strekkend tot een zoo zuinig mogelijk overheidsbeheer en administratieve hervormingen in Rijk en Staten.

In zijn conclusies komt de Generaal-Agent nog eens terug op het probleem van de overmaking der in het binnenland opgebrachte bedragen aan de crediteurstaten. Het feit, dat deze transfereering volgens het Plan der Experts slechts tot zulke bedragen mag plaats vinden als mogelijk is zonder de stabiliteit van de Reichsmark te verstoren, heeft „de tendens om de Duitse autoriteiten te behoeden voor sommige gevolgen van eigen daden. Aan den anderen kant moet de onzekerheid omtrent het totale bedrag der

herstelverplichtingen overal in Duitschland den normalen prikkel tot hervormingen, die in 's lands belang zouden zijn, verminderen.

De Experts zagen in dit stelsel een middel om een urgent vraagstuk aan te pakken en om practische resultaten te bereiken. Zijn eenig alternatief is de definitieve vaststelling van Duitschlands herstelverplichtingen op een absolute basis en zonder maatregelen van „transfer protection". De Experts gaven niet aan, wannéer volgens hen een zoodanige regeling mogelijk zou zijn zonder onbillijkheid ten opzichte van één der partijen... Wij zijn thans nog in het stadium der experimenten en verdere ervaringen zijn noodig, alvorens een oordeel gevormd kan worden. Het vertrouwen is echter in het algemeen hersteld, zooals op verschillende punten blijkt. Inderdaad is dit vertrouwen een van de voornaamste factoren, waarop vertrouwd worden om, wanneer daarvoor de tijd gekomen is, een regeling tot stand te brengen, die wederzijds bevredigend is. Naarmate practische ervaringen worden opgedaan wordt het duidelijker, dat noch het herstelprobleem noch de andere daarmede samenhangende vraagstukken definitief zullen zijn opgelost voordat aan Duitschland een bepaalde taak is gegeven om onder eigen verantwoordelijkheid, zonder buitenlandsch toezicht en zonder „transfer protection", te vervullen."

VERWACHTINGEN OVER DE WERELD-SUIKER-PRODUCTIE 1927/28.

Dr. G. Mikusch te Weenen schrijft ons:

De vaststelling van de wereld-suikerproductie is een uiterst moeilijke taak. Zelfs over een afgeleopen oogstperiode is het lastig de gegevens voor een productie-statistiek bij elkaar te brengen, daar over zeer uitgebreide gebieden, zooals Midden-Amerika en een groot deel van Zuid-Amerika, China en de kleine Aziatische productielanden, ten deele in het geheel geen of slechts laat verschijnende statistieken aanwezig zijn. Des te moeilijker is deze taak, wanneer in de eerste campagnemaanden reeds een schatting voor de loopende campagne gegeven moet worden. In landen met een gebrekkigen informatiedienst wordt deze onvolkomenheid des te meer gevoeld, naarmate de gegevens, die men noodig heeft, nieuwer zijn. Bovendien begint in een aantal zeer belangrijke landen, zooals in de Antillen, Midden-Amerika met Mexico, Britsch-Indië en Egypte, de campagne eerst tusschen December en Februari, zoodat tot het eind van de campagne zich nog zeer veel veranderingen kunnen voordoen.

Wat in het bijzonder het groote suikerproduceerende land, Britsch-Indië, betreft, wordt een schatting door het uitstekend geleide regeringssuikerbureau in Pusa in de meeste gevallen eerst in Februari uitgegeven, zoodat men zich voorloopig voor dit land slechts aan berichten over den stand van het zaad kan houden, die natuurlijk wel iets te wenschen overlaten.

Wanneer wij met deze moeilijkheid rekening houden en niettemin reeds op het oogenblik een schatting voor de loopende campagne (1927/1928) geven, geschiedt dit in de veronderstelling, dat de onzekere factoren tegenover die, welke een min of meer betrouwbare voorspelling van de productie toelaten; op den achtergrond treden. Zoo heeft b.v. onze schatting van het vorige jaar December voor 1926/27 24.372.000 ton opgeleverd, terwijl in werkelijkheid, voor zoover zich dat tot nu toe laat vaststellen (de nog naderhand aan te brengen correcties zullen niet meer aanzienlijk zijn), de oogst 24.704.000 ton bleek te zijn. Dit is nochtans een niet onaanzienlijk verschil van meer dan 300.000 ton, waarvan meer dan 200.000 ton alleen voor rekening van Britsch-Indië komt. Zou men wachten, tot voor alle gebieden betrouwbare gegevens beschikbaar zijn, dan kon men met een schatting nauwelijks vóór Augustus of

September klaar zijn, wat voor de geïnteresseerden veel te laat zou zijn. Het is daarom beter een, zij het ook onvolkomen, schatting bijtijds op te stellen en overeenkomstig de latere gegevens bij te werken.

De schatting voor 1927/28, welke op grond van de uitgebreidste informaties werd uitgewerkt en zorgvuldig aan alle bereikbare berichten werd getoetst, geeft een vermoedelijke suikerproductie aan van 26.261.000 ton — voor bijzonderheden wordt naar de onderstaande tabellen verwezen — tegen 24.704.000 ton in de campagne 1926/1927, hetgeen een toename van 6,31 pCt. beteekent. De getallen zijn voor alle landen gelijkmatig in metrieke tonnen uitgedrukt en alle witsuiker, voor zooverre deze productie zich laat schatten, tot ruwe suiker omgerekend. Dit geschiedt met het doel om de resultaten van de afzonderlijke landen met elkaar te kunnen vergelijken en een juiste maatstaf voor de vaststelling van de totale suikerproductie te vinden.

Van de totale suikerproductie komt 9.237.000 ton tegen 7.876.000 ton op rekening van de beetwortelsuiker en 17.024.000 ton tegen 16.828.000 ton op die van de rietsuiker. Indien het definitieve resultaat met deze schatting overeen zou komen, dan zou voor de campagne 1927/1928 van de totale suikerproductie 35,2 pCt. uit beetwortelsuiker en 64,8 pCt. uit rietsuiker bestaan, terwijl de procentuele toename van de campagne 1926/1927 in vergelijking met die van 1927/28 bij de beetwortelsuiker 17,18 pCt. en bij de rietsuiker 1,16 pCt. zou bedragen. Het aandeel van de Europeesche suikerindustrie in de totale productie bedraagt 8.103.000 ton (waarbij nog 10.000 ton rietsuiker uit Spanje komt). Het aandeel van Europa zou diengevolge over 1927/28 30,9 pCt. tegen 27,9 pCt. in de vorige campagne bedragen.

Sinds het einde van den oorlog heeft Europa nog nooit zoo'n groot aandeel in de totale productie gehad, zooals dat voor 1927/28 te verwachten is, want in het bijzonder gunstige oogstjaar 1925/26 stond een Europeesche suikerproductie van 7.589.000 ton tegenover een wereldsuikerproductie van 25.620.000 ton, hetgeen een percentage van 29,6 beteekent. De Europeesche schatting zal wel aan geen groote veranderingen meer onderhevig zijn; toch kan met name bij Duitschland, Tsjechoslowakije, België, Nederland en in het bijzonder bij Rusland het oogstresultaat van de momenteele schatting toch nog wel noemenswaard afwijken.

Van de beetwortelsuikerindustrie buiten Europa is slechts die van de Vereenigde Staten van betekenis. De oogstvooruitzichten hebben zich daar in de laatste drie maanden zeer verbeterd en wij gelooven voor de komende campagne 1.075.000 ton te mogen opnemen tegen 904.000 ton in de vorige periode.

Wat de rietsuikerlanden betreft, is de vermoedelijk geringe toename van 1,2 pCt. enkel aan de restrictiepolitiek van Cuba toe te schrijven. In de veronderstelling, dat Cuba zijn productie tot 4.000.000 ton beperken zal, wat naar omrekening in metrieke tonnen en de kleine witsuiker productie in aanmerking genomen, 4.070.000 ton oplevert, werd deze hoeveelheid voor de campagne 1927/28 opgenomen, zoodat Cuba tegenover het vorige jaar (4.584.000 ton) een vermindering van een ½ miljoen ton vertoont.

Alle andere belangrijke rietsuiker produceerende landen, wier productie zich met eenige zekerheid vooruit laat vaststellen (Portorico, Hawaï, De Philipijnen, San Domingo, Java, Japan, Formosa en Australië) toonen met uitzondering van Argentinië een toename, terwijl de drie groote landen, wier productie nog niet met zekerheid vastgesteld kan worden (Peru, Brazilië en Britsch-Indië), geen wezenlijke afwijkingen met het vorig jaar vertoonen.

Hoewel zich momenteel de productie, die Cuba zonder kunstmatige beperking dit jaar bereiken kan, nauwelijks schatten laat, omdat, sedert de invoering

van de productieregeling van overheidswege, de particuliere schattingen over de mogelijke suikerproductie gestaakt zijn, kan men toch zeggen, dat een beperking tot 4 miljoen Engelsche tonnen een productie beteekent, die met eenige honderduizenden tonnen achter het anders mogelijke resultaat blijft.

Een totaal van 26.261.000 ton gaat de opbrengst van het vorige oogstjaar (24.704.000 ton) met ongeveer anderhalf miljoen ton te boven en men komt tot eenzelfde resultaat, indien men de gebieden, die voor de wereldmarkt van minder betekenis zijn (Midden-Amerika, de Zuid-Amerikaansche Staten, Britsch-Indië, China en de kleine Aziatische productielanden), buiten beschouwing laat en het totaal van de overige landen neemt. Deze hoeveelheid van anderhalf miljoen ton is juist die, waarmede de wereldconsumptie op het oogenblik toeneemt. Tengevolge van de zelfbeperking, die Cuba zich opgelegd heeft, is het dus te verwachten, dat de wereldvoorraad aan het eind van deze campagne gelijk of niet wezenlijk hooger zal zijn dan aan het eind van het oogstjaar 1926/27. Weliswaar zal de Java-productie, die reeds voor een deel uit de campagne van 1927/28 blijkt, de statistische positie slechter maken, want voor 1928 wordt reeds, tengevolge van grooteren aanplant en een toenemend gebruik van de beste rietsoorten (2878 P.O.J.), op een meerdere productie van 200—250.000 ton gerekend. Aan den anderen kant laat de Europeesche consumptie, die over 1926/27 8.616.000 ton rietsuiker bedroeg tegen 8.592.000 ton in het oogstjaar 1925/26, zich zeer gunstig aanzien, daar deze voor de maandelijks gecontroleerde landen (Duitschland, Tsjechoslowakije, Frankrijk, België, Nederland, Engeland, Oostenrijk, Hongarije, Polen, Italië, Ierland en Spanje) tot dusverre een consumptie van 1.024.000 ton tegen 894.000 ton in dezelfde periode van het vorige jaar oplevert. Het is daarom te hopen, dat ook een toeneming, zooals van den Java-oogst van 1928 dreigt, door de markt zonder schade opgenomen kan worden.

Raming der Wereld-Suiker-Productie
door Dr. Gustav Mikusch.

	1927/28	1926/27
	in 1000 metrieke tonnen,	
	ruw-suikerwaarde	
A. Bietsuiker:		
a. Europa:		
Duitschland	1.670	1.665
Danzig	23	16
Tsjechoslowakije	1.270	1.042
Oostenrijk	112	80
Hongarije	180	175
Frankrijk	860	713
België	270	233
Nederland	250	278
Polen	610	556
Denemarken	150	155
Zweden	147	21
Italië	280	306
Spanje	210	242
Joegoslavië	85	78
Roemenië	143	147
Bulgarije	40	35
Engeland	260	173
Iersche Vrijstaat	20	14
Zwitserland	7	8
Finland	7	4
Letland	1	1
Turkije (Thracië)	6	1
Azoren	2	2
Europa zonder Rusland	6.603	5.945
Rusland	1.500	970
Tot. Europa met Rusland	8.103	6.915
b. Amerika:		
Vereenigde Staten	1.075	904
Canada	35	33
Totaal Amerika	1.110	937
c. Australië:		
Victoria	1	2
d. Azië:		
Japan (Hokaido)	20	19
Korea	—	—

Mandsjoerije.....	2	2
Turkije (Anatolië)	1	1
Totaal Azië.....	23	22
<i>Bietsuiker-productie</i>	9.237	7.876
B. Rietsuiker:		
a. Europa:		
Spanje	10	13
b. Noord-Amerika:		
Louisiana, Texas	65	45
Portorico	575	572
Hawai	750	738
Maagdeneilanden.....	6	7
Cuba	4.070	4.584
Trinidad	60	53
Barbados	58	60
Jamaica	68	66
Overig Britsch West-Indië (Antigua, St. Kitts, Mont- serrat, St. Lucia, St. Vin- cent)	49	60
Martinique en Guadeloupe..	70	74
San Domingo	330	308
Haiti	15	13
Mexico	185	185
Midden-Amerika (Guatema- la, Costarica, Honduras, Nicaragua, San Salvador, Panama)	120	120
c. Zuid-Amerika:		
Demerara	100	100
Suriname	20	17
Peru	300	376
Argentinië	410	476
Brazilië	850	850
Overig Zuid-Amerika (Vene- zuela, Columbia, Ecuador, Bolivië, Paraguay).....	79	74
Totaal Amerika	8.180	8.768
d. Azië:		
Britsch-Indië	3.500	3.447
Java	2.560	2.104
Japan en Formosa	610	508
Philippijnen	620	580
Overig Azië (China, Fransch Indo-China)	260	260
Totaal Azië.....	7.550	6.899
e. Afrika:		
Egypte	90	90
Mauritius	238	193
Réunion.....	40	57
Zuid-Afrikaansche Unie....	220	220
Mozambique	70	60
Overig Afrika (Angola, Ma- deira, Madagaskar, Kenia)	25	24
Totaal Afrika	683	644
f. Australië:		
Queensland en Nieuw-Zuid- Wales	493	412
Fidji	108	92
Totaal Australië	601	504
<i>Rietsuiker-productie</i>	17.024	16.828
<i>Wereld-suiker-productie</i> ..	26.261	24.704

DE TOEKOMST VAN DE TELEGRAPHIE.

De heer F. W. Forge te Londen schrijft ons:

De effectenbezitters en tot op zekere hoogte ook het publiek in Engeland zijn onlangs onthaald op een serie berichten betreffende de telegraphische verbinding met overzeesche gebieden, die in een acuten vorm de tegenstelling tusschen de respectievelijke verdiensten van de kabeltelegraphie en de draadlooze telegraphie hebben opgewekt. Het gevolg is geweest, dat er veel over dit onderwerp gesproken en geschreven is, maar het grootste gedeelte was erop gericht de bezitters van effecten van kabelmaatschappijen gerust te stellen over de waarde van hun beleggingen en er is slechts weinig gezegd over de situatie, die ontstaan is en haar waarschijnlijke ontwikkeling. Toch is deze kwestie van wereldbeteekenis. Niet alleen in dien zin,

dat eventueel de kabelmaatschappijen overal den invloed zullen ondervinden van de concurrentie met het draadlooze „beam“-systeem (met gerichten zender) of latere verbeteringen, maar meer in algemeenen zin, want er bestaat weinig twijfel, dat het draadloos zenden van berichten, nieuws en zelfs van photo's van documenten, enz. in toenemende mate algemeen zal worden, wanneer de kosten verminderd en de methoden verbeterd zijn.

Zooals ik den toestand op het oogenblik zie, schijnen er twee verschillende standpunten te zijn, nl. dat van den effectenbezitter en dat van den telegram-verzender. Deze zijn niet met elkaar in strijd, integendeel, zij moeten met elkaar in overeenstemming worden gebracht, maar het is noodzakelijk hen gescheiden te houden. Van het standpunt van den Britschen bezitter van effecten van kabelmaatschappijen schijnt er geen reden te zijn voor paniek. Van het standpunt van dengene, die een goedkope en betrouwbare verzending wenscht, gecombineerd met snelheid voor berichten over lange afstanden, schijnt de draadlooze telegraphie met alle wettige middelen te moeten worden gesteund en aangemoedigd. Op het oogenblik bedekt een netwerk van kabels alle landen van de wereld, die in sommige gevallen in het bezit zijn van en gecontroleerd worden door particuliere maatschappijen en in andere gevallen geheel of ten deele geëxploiteerd worden door de verschillende regeeringen of op grond van exploitatie-overeenkomsten met overheidsorganen. Aan den anderen kant staat de Marconi-company met haar talloze dochtermaatschappijen, die met gelijke concerns samenwerkt, waarmede zij patenten en berichten uitwisselt, zooals met de Radiomaatschappijen in Amerika, Brazilië en Argentinië. Sinds de nieuwe „Beam“-dienst en in werking zijn getreden, zijn de ontvangsten van de kabelmaatschappijen, die op dezelfde routes werken, aanzienlijk verminderd. De laatste zijn gedwongen geworden hun tarieven meer dan eens te verlagen en alleen door al te lang uitgestelde bezuinigingen, zijn zij in staat geweest hun winsten te handhaven, ten minste op papier, tot aan de publicatie van hun jongste verslagen. De uitlatingen, eenige jaren geleden, van hun directeuren, die ten slotte culmineerden in een verzoek aan de regeering om een subsidie, zijn dan ook een duidelijke aanwijzing van de vrees, dat zij niet in staat zullen zijn in een niet al te verafgelegen toekomst op een commercieele basis met de draadlooze maatschappijen te concurreren.

Wanneer men naar de reden daarvan vraagt, is het antwoord niet ver te zoeken. De aanlegkosten van kabels zijn, vergeleken met de oprichting van draadlooze installaties volgens het „Beam“-systeem, die hetzelfde werk doen, aanzienlijk veel grooter en de onderhoudskosten zijn eveneens veel hoger. De Marconi-company stelt de verhouding op tien tot één. Verder zijn de bedrijfskosten voor de draadlooze maatschappijen nu reeds iets geringer en men kan op verdere belangrijke verlagingen rekenen, indien de methode van facsimile-reproductie, waarmede nu proeven genomen worden, blijkt te voldoen. Het laatstgenoemde punt houdt eveneens de belangrijke kwestie van snelheid van verzending in, want de maatschappij zal niet tevreden zijn met een photographische methode, waarin de factor tijd een groote rol speelt. Dit punt brengt den onderzoeker tot de kern van de geheele zaak. In de afgelopen twintig jaar zijn er groote verbeteringen aangebracht in de techniek van de kabelverzending, waardoor het aantal woorden, dat per uur verzonden kan worden, zeer vele malen is vermeerderd. Het belang van de draadlooze telegraphie is echter zoo uitgebreid en opent zooveel nieuwe wegen voor exploitatie, dat de Marconi-company, wil zij haar voorrang behouden, betere verbindingsmethoden zal moeten ontdekken of ten minste die, welke reeds in haar bezit zijn, moeten verbeteren. Indien zij dat niet doet, zal een ander het doen. Voor de kabelmaatschappijen schijnt een dergelijke ontwikkeling niet waar-

schijnlijk. Tegenwoordig zegt men echter, dat het gebruik van kabels drie hoofdoordeelen heeft, omdat zij geheimer, betrouwbaarder en in sommige gevallen vlugger werken. Vooral oppert men, dat zij noodzakelijk zijn in oorlogstijd, daar draadloze mededeelingen opgevangen kunnen worden. Wat de snelheid en de betrouwbaarheid betreft, schijnt er geen reden te zijn te veronderstellen, dat deze na verloop van tijd niet beter zullen worden en het schijnt twijfelachtig of het argument van betere geheimhouding zooveel waarheid bevat. Toegevend, dat het gemakkelijker is een draadloze mededeeling op te vangen, dan een kabel „af te tappen” kan ik mij voorstellen, dat het mogelijk zou zijn een code uit te vinden, die het zeer moeilijk zal maken om boodschappen te ontcijferen binnen een zoo korte tijdsruimte, dat die van waarde kan zijn voor den vijand. Aan den anderen kant zou het gemakkelijker zijn een kabel door te snijden dan een draadloze mededeeling in de war te sturen; vooral indien en wanneer het systeem van draadloze wereldverbinding volmaakt is en alternatieve wegen voor verzending verschaft.

Nochtans vervullen de kabels een zeer nuttige functie en zullen het waarschijnlijk nog wel doen in de eerstkomende jaren, maar het is ongelukkig, dat van de drie mogelijkheden, die zich voordeden tot hun behoud, zij die van de overheidssubsidie gekozen zouden hebben met overheidscontrole als noodzakelijk gevolg. Dat een dergelijke stand van zaken beter is dan een tarievenoorlog met de draadloze is waarschijnlijk waar, maar samenwerking zou zeker een hoopvoller oplossing gegeven hebben. Het is natuurlijk niet zeker, dat een subsidie verleend zal worden en de regering kan hier moeilijk ver mee gaan zonder ook de Marconi-company onder haar hoede te nemen. Het nadeel zou misschien niet groot zijn, want de Engelse regering is reeds zeer sterk geïnteresseerd in de draadloze telegraphie en de inkomsten van de „Beam”-stations komen ten goede aan de posterijen, terwijl de Marconi-company slechts een royalty geniet. De mogelijkheid om tot een overeenstemming te komen, die alle partijen bevredigt, is niet zoover verwijderd als het schijnt, want, hoewel de draadloze maatschappijen het voordeel hebben van goede vooruitzichten, is de financiële positie van de kabelmaatschappijen buitengewoon sterk. Indien zij wilden, zouden zij hun eigen diensten tot op aanzienlijke hoogte zelf kunnen subsidieeren zonder eenig werkelijk verlies te leiden, doch zij zouden een verloren spel spelen, tenzij zij er intusschen in zouden slagen de Marconi-maatschappij te overtreffen in het vinden van een goedkoop en betrouwbaar communicatiemiddel. Een regeeringssubsidie zou het kwaad slechts uitstellen en eindigen met een staatsbezit van de kabels. De financiële reputatie van de Marconi-company is even slecht als haar technische resultaten merkwaardig zijn, en op andere gronden zou het waarschijnlijk niet jammer zijn indien de horizon onbewolkt was. In deze omstandigheden zou een samenwerking tusschen beide groepen, zoowel voor henzelf als voor het publiek, voordeelig kunnen zijn, mits er doeltreffende maatregelen werden genomen om monopoliewinsten te verhinderen. Dit zou kunnen geschieden op basis van de overeenkomst met de Marconi-company, door te bepalen, dat de tarieven met een gegeven bedrag verminderd zouden moeten worden. Een dergelijke overeenkomst, onderhevig aan periodieke herziening, zou een voldoende zekerheid bieden tegen uitbuiting. Waarschijnlijk zou slechts een zeer losse samenwerking noodig zijn met overeenkomsten voor de concentratie van bepaalde diensten, de opheffing van noodloze reclame en een winstverdeling volgens een glijdende schaal. Wat er ook gebeure, het is te hopen, dat er niets zal worden gedaan, hetzij om de vrije ontwikkeling van de draadloze telegraphie, hetzij om de dalende tendens in de kosten van verzending tegen te houden.

BOEKAANKONDIGING.

Beginselen van Nederlandsch Administratief Recht (1927) door Mr. G. A. van Poelje, zijnde Deel I van een groote serie-uitgave, welke als: Hand- en Leerboek der Bestuurswetenschappen onder leiding van Mr. van Poelje, bij den uitgever N. Samsom te Alphen aan den Rijn, verschijnt.

De jurist, die met popelend hart zich wil verdiepen, nu eindelijk op het allerlaatst van het jaar 1927, in een groot Nederlandsch werk over de „Beginselen van Nederlandsch Administratief Recht” en daarbij een bescheiden kennis van de buitenlandse literatuur mede in dienst stelt, komt onder den druk van een zich ontspannende aandacht ten slotte niet bedrogen, maar wel teleurgesteld uit. Na enkele alleroppervlakkigste historische aantekeningen zitten wij ineens midden in een bekende „quaestie”: de verhouding van de wet tot den algemeenen maatregel van bestuur en de verhouding van de wet tegenover de plaatselijke verordening. Het wordt al dadelijk in den aanvang de moeite waard geacht voor den nog ingespannen lezer de „Veiligheidswet” en daarna nog eenige wetten en besluiten, te... excerpteren en in het algemeen nog eens terug te komen op enkele punten, welke uit de gewone literatuur over het staatsrecht voldoende bekend zijn. Hier ligt ons eerste bezwaar. Het gaat daarbij niet om de vraag of er een principieel onderscheid bestaat tusschen staatsrecht enerzijds en administratief recht anderzijds, maar wel hierover, dat de Nederlandsche auteurs toch goed zullen doen zoo véél als mogelijk is te komen tot een verdeling van de materie, welke als staatsrecht en welke als administratief recht in afzonderlijke boekwerken zal worden behandeld. Natuurlijk is iedere auteur vrij in zijn keus, maar het is teleurstellend wanneer in een boekdeel over de „Beginselen van Nederlandsch Administratief Recht” telkens en telkens onderwerpen worden aangetroffen, welke in staatsrechtelijk verband zoo pas in „Kranenburg” uitvoerig, althans zoo volledig als practisch gewenscht is, zijn behandeld. Wanneer zullen de Nederlandsche auteurs toch leeren, dat niet ieder alleen op eigen kompas moet zeilen tot wanhoop van den lezer?

Veel te veel, zoo is ons eerste bezwaar, worden in dit werk onderwerpen van staatsrecht aan de orde gesteld, terwijl wij zoeken naar „Beginselen” elders in onze literatuur niet behandeld. Was het noodig ook wéér in dit werk zóóveel te zeggen over de administratieve rechtspraak, dat de bekende quaesties uit het staatsrecht nogmaals worden genoemd? Onze literatuur op dit stuk is wel verspreid maar allerminst onvolledig. Iets nieuws hebben wij dan ook niet gevonden. Moest hier werkelijk nog eens en nog eens het verhaal der administratieve rechtspraak van 1837—1891—1894—1905—1910—1924 (ieder kent uit het staatsrecht de étappen) worden naverteld?

* * *

Een ander bezwaar: het zijn de excerpten uit wetten, uit voorschriften, ja waar *niet* uit; het zijn voorts de korte mededeelingen midden in den tekst¹⁾ als bijv. ineens: Wie is Duguit? (pag. 121) of de gratuite verzekering dat „een afvloeiing als die van den Referendaris Gorter van Koloniën een formidabel onrecht” blijft. De „stukken” van dit geval zijn er niet bij. Was de zaak zelf niet zoo ernstig, men zoude geneigd zijn tot een „arme Gorter van Koloniën”. Maar zijn wij met dit oordeel van den schrijver over de praktische toepassing van een gegeven voorschrift niet wat ver afgedwaald van de „Beginselen van Nederlandsch Administratief recht”?

* * *

Uit het bovenstaande trekke men volstrekt niet de

¹⁾ Den overgang naar een kleiner lettertype, voor mededeelingen van bijzonderen aard, achten wij daarentegen zeer gelukkig.

gevolgtrekking, dat de inhoud van het werk van Mr. van Poelje niet zeer belangrijk zoude wezen! In de groote veelheid van de rechts-figuren uit ons publiek recht heeft de schrijver een zekere schikking gebracht. Men zie bijv. van pag. 52 tot pag. 73 een zeer lezenswaardige samenvatting van het optreden van den burger „belast met toepassing of handhaving van het administratief recht”, welk onderwerp wordt vervolgd met de uitvoering door „normale organen van het staatsgezag”. Ook dit is weer een overzicht, een schakeering van de gegeven feitelijke voorschriften, alle in excerpt vermeld.

Hoofdstuk III over het „ambtenaren-apparaat tot handhaving en uitvoering van het administratief recht” is een prachtig stuk werk. Het administratief Besluit, in zijn verschillende vormen, past er best bij aan in Hoofdstuk IV. Daarna komen wij weer in een veel meer bekende stof met onderwerpen aan het gemeenterecht en aan de vraagstukken van de administratieve rechtspraak ontleend. De wijze van behandeling is nieuw en belangwekkend. Als „beginselen van administratief recht” waren deze onderwerpen wel niet vroeger genoemd, maar zijn deze toch ook reeds elders beschreven.

Het Boek eindigt dan met eenige keurige monografieën. Hoofdstuk X en Hoofdstuk XI: Het administratief recht tegenover het privaatrecht; Hoofdstuk XII: Sancties der administratiefrechtelijke regeling; Hoofdstuk XIII: Het administratief recht tegenover den afzonderlijken burger.

Onze conclusie is, dat uit dit boek enorm veel is te leeren. Onze algemeene indruk is echter deze: het is onmogelijk een boek over de Beginselen van administratief recht te schrijven dat „de pretentie heeft van inderdaad een inleiding te zijn tot het systeem en de kennis der grondslagen van het Nederlandsch Administratief Recht”, maar tevens bruikbaar moet zijn „voor personen, wier juridische vorming nog nauwelijks begonnen is”. Deze twee opgaven, door den leider dezer serie aan den schrijver van het Eerste Deel: „Beginselen van Nederlandsch Administratief Recht”, gesteld, zijn niet in één boek te verwezenlijken. Men gevoelt het. Een inleiding voor eerstbeginnenden is heel wat anders dan een eenheid van eerste beginselen, die in de veelheid slechts moeizaam zijn te onderkennen, al noemt men deze theoretische samenvatting nu ook dikwijls: Inleiding. Een groot werk over de Beginselen van ons administratief recht zoude eerbied moeten afdwingen voor ons geheele wetten-systeem. Dat is het wat de aandacht spant. Dat is het, wat in dit werk ontbreekt.

C. W. DE VRIES.

Ruhrbesetzung und Weltwirtschaft.
Eine internationale Untersuchung der Einwirkungen der Ruhrbesetzung auf die Weltwirtschaft. Herausgegeben von Prof. Dr. Ernst Schulze. Schriften des Weltwirtschafts-Institutes der Handels-Hochschule Leipzig. Band 3. 1927. G. A. Gloeckner, Verlagsbuchhandlung in Leipzig. 256 blz.

Besprekingen van verzamelwerken, boeken, welke talrijke auteurs over een en hetzelfde onderwerp aan het woord laten, leenen zich in het algemeen niet bijzonder tot een aankondiging. Men moet er zich dan toe bepalen — want de voor dergelijke besprekingen ter beschikking staande ruimte laat nu eenmaal niet anders toe —, een totaalindruk weer te geven. En zulks mag in dit geval des te eerder geschieden, waar de uitgever van deze verzameling zich de moeite heeft getroost, zelf in een vrij lang artikel, dat denzelfden titel heeft als het boek zelf, het voornaamste uit de zeventien bijdragen naar voren te brengen, welke deze gecompliceerde en — daar een determineering juist van hare gevolgen op de zoo ineengevlochten draden van de economische verhoudingen in de geheele we-

reld zeer moeilijk is — ook slechts moeilijk te beoordeelen gebeurtenis behandelen.

Moge het wellicht iemand onder de lezers van dit boek vóór kennisneming van den inhoud, in verband met de economische ontwikkeling tijdens de jaren, verstreken sedert de Ruhrbezetting, overbodig schijnen, terug te komen op de wereld-economische gevolgen van dit feit, wij gelooven niet, dat hij deze opvatting bij kalm overleg en na lezing van het boek zal blijven verdedigen. Want zooals al het bestaande slechts te begrijpen is, wanneer men weet op welke wijze het is ontstaan, zoo zijn ook feiten — als bijv. het Davesplan —, welke de lotgevallen van Europa sedert jaren hebben bepaald en ook nog wel gedurende lange jaren mede zullen bepalen, niet anders dan met kennis van hun ontstaan en van hunnen invloed te begrijpen; men denke in dit verband slechts aan de door de Ruhrbezetting en den afweer daarvan opgedreven leeningsbehoefte van Duitschland.

Meer nog dan in andere gevallen hangt alles bij de uiteenzetting van een gebeurtenis, zooals de Ruhrbezetting ten gevolge van haar vitium originis is, ervan af, dat deze onpartijdig, zakelijk en vrij van vooroordeel geschiede. Wij meenen te mogen zeggen, dat verreweg de meeste der betrokken auteurs aanspraak mogen maken op het streven naar een dergelijke wijze van werken: „zuiver objectieve, absoluut onpartijdige behandeling werd van hen niet slechts gevraagd, maar hun ook tot plicht gesteld”, merkt de uitgever op. Dat in weerwil hiervan de artikelen toch niet op gelijk wetenschappelijk peil staan, kan in een verzamelwerk wel als onvermijdelijk worden beschouwd en men moet met dankbaarheid constateeren, dat het gemiddelde peil hoog is. In de keuze der medewerkers heeft de samensteller over 't algemeen een gelukkige hand getoond, en zulks geldt, indien men dan te dezer plaatse toch enkele artikelen naar voren gebracht wil zien, in het bijzonder ten opzichte van die over de invloeden op Duitschland (waarbij echter zeer zeker op de oorzaken der valuta-débâcle, voor zoover deze in Duitschland zelf lagen — hieromtrent heeft bijv. de vroegere Staatssecretaris Bergmann veel belangrijks medegedeeld —, en op het vraagstuk der schadevergoeding wegens de Ruhrbezetting wel dieper kon zijn ingegaan), Frankrijk, vervolgens Nederland.

Wat het laatstgenoemde betreft, zoo was de bewerking in handen van den vroegeren Redacteur-Secretaris van dit blad, den heer D. J. Wansink, wiens doorwrochte studiën met betrekking tot dit vraagstuk in het Nederlandsch de lezers uitvoerig kunnen vinden in E.-S. B. van 12, 19, 26 Maart en 2 April 1924.

De gansche periode van de inflatie-ellende roept weder in herinnering het opstel van Prof. Dr. Elemér Hantos, „over de valuta-politieke gevolgen van de Ruhrbezetting”, die inmiddels ook de „ühle Geschäftspraxis” van uitgebreide zakenkringen en de „Indolenz vieler Reichsstellen” ten aanzien dezer vraagstukken, waarvan de heer Bergmann o.i. terecht gewaagt, nauwelijks voldoende in aanmerking heeft genomen, hoewel deze toch in zoo sterke mate tot vergrooting der ellende bijdroegen. De gevolgen van de bezetting tot in de verst verwijderde economische gebieden in de Oude en in de Nieuwe Wereld, worden in andere artikelen aangetoond.

Hierbij blijkt ook in de wijze van voorstelling een leerrijk en wel niet alleen aan de persoonlijkheid der auteurs toe te schrijven verschil in de methoden van behandeling, dat zich nog duidelijker laat aantonen, wanneer men, hetgeen gelukkigerwijze door de opname der artikelen, afkomstig van Fransche, Belgische enz. auteurs in de origineele taal (naast de Duitsche vertaling) wordt mogelijk gemaakt, ook die origineele opstellen bestudeert, hetgeen immers den meesten Nederlandschen lezers niet moeilijk zal vallen.

Resumeerende: een zakelijk oordeel, dat echter — in weerwil van het streven, het uitspreken van een

politiek oordeel te vermijden — toch een scherpe veroordeeling van de Ruhrbezetting; ook van het standpunt der wereld-economie beteekent. Het was inderdaad gelijk een Britsch staatsman zeide: als wanneer men met een pennemes in een uurwerk gaat knoeien.

Dr. WILHELM MAUTNER.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

De Economist — Haarlem, October 1927.

Mr. A. J. Sauer, Een en ander over balanswaardeleer; Ir. F. W. 't Hooft, De bevolkingsvermeerdering in Nederland; A. J. W. Renaud, Een geldprobleem. De vaste markenkoers van 4.20 per dollar.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. — Jena, October 1927.

A. Lamprecht, Vom Sachgut zur sozialen Willensfunktion; W. Weddigen, Entsprechung als Grundlage der Ertragstheorie.

The Journal of Political Economy. — Chicago, Oct. 1927.

L. C. Marshall, Offerings in economics in 1925—26; J. L. Laughlin, Indian currency since the world war; C. F. Roos, A dynamical theory of economics; C. E. Warne and M. E. Gaddis, Investigation of industrial disputes; H. A. Logan, The Federation of Catholic Workers of Canada; H. Schutz, Mathematical and statistical economics.

Revue d'Économie Politique. — Parijs, Sept.—Oct. 1927.

E. Antonelli, L'économie pure du système économique présent; R. Roy, Les index économiques; C. J. Gignoux, L'accord commercial franco-allemand; J. Escarra, Droits et intérêts étrangers en Chine; A. Pose, Billets de banque et crédits en banque.

De Socialistische Gids — Amsterdam, October 1927.

bevat o.a.:

Mr. M. van der Goes van Naters, De staatsleer van professor Krabbe; J. J. de Roode, De crisis in het I.V.V.; Ant. Roelfsema, Lotgevallen van een (stok)paard. Een bijdrage tot de geschiedenis van de wettelijke regeling der werkloosheidsverzekering; A. W. IJzerman, De omwenteling in het verkeer; Mr. H. J. van Meurs, Uit de Volkenbondstad: De achtste Volkenbondvergadering.

Tijdschrift voor Economische Geographie. — 's-Gravenhage, 15 October 1927.

G. J. de Vries, Aardrijkskundig overzicht van het district der Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Langstraat te Waalwijk; P. Eibergen, De loop der bevolking van de gemeente Norg; Dr. S. Gargas, De Poolsche emigratie na den wereldoorlog; Prof. W. E. Boerman, Onderzoek naar de economisch-geografische structuur van onze gemeenten II; W. F. Beunderman en J. F. Datema, De Gemeente Pijnacker.

De Indische Gids. — Amsterdam, 1 September 1927.

M. A. J. Kelling, Modern Japan; H. Ch. G. J. van der Mandere, Een contract voor een suikerfabriek, dat oorzaak werd van den val van een Minister; Dr. H. G. Heyting, Java's onrust; J. A. Loebèr Jr., Religie en kunst onder natuervolken.

Koloniale Studiën. — 's-Gravenhage, Aug. 1927.

Rede, uitgesproken door Prof. Dr. J. Boeke bij de opening van de Geneeskundige Hoogeschool; G. L. Ulyee, Padang Tikar; C. A. J. Jöchems, De padigendja clause in verband met Artikel 10 der grondhuur-ordonnantie; Mr. C. T. Bertling, Gelijktelling van Chineezèn met Europeanen; Ir. W. H. Brandenburg, Waterleidingtarieven; Dr. H. M. Hirschfeld, Koloniale welvaarts-politiek; A. J. W. van Anrooy, De bond van Ned-Ind. Kunstkringen.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2)	13 Oct. '27	Zwits. Nat. Bk. 3 1/2	22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 5	13 Oct. '27	N. Bk. v. Denem. 5	23 Juni '27
Bk. (Vrsch. in R.C. 6)	13 Oct. '27	Zweedsche Rbk 4	21 Apr. '27
Javasche Bank . . .	4 14 Juli '26	Bank v. Noorw. 5	1 Nov. '27
Bank van Engeland 4 1/2	21 Apr. '27	Bk. v. Tsjecho-Duitsche Rijkbank 7	5 Oct. '27
Bank v. Frankrijk 5	14 Apr. '27	N. Bk. v. O'rijk. 6 1/2	24 Aug. '27
Belgische Nat. Bnk. 4 1/2	16 Nov. '27	N. Bk. v. Hong. 6	25 Aug. '26
Fed. Res. Bank N.Y. 3 1/2	4 Aug. '27	Bank v. Italië. 7	17 Juni '25
Bank van Spanje . . .	5 23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 6	10 Sept. '27

OPEN MARKT.

	1927				1926	1925	1914
	23 Dec.	19/23 Dec.	12/17 Dec.	5/10 Dec.	20/24 Dec.	21/24 Dec.	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	47/16-9/16	47/16-9/16	43/8-1/2	47/16-1/2	33/8-7/16	33/8-3/4	31/8-3/16
Prolong.	4 1/2	4 1/2-5	4 1/2-5	4 3/4-5 1/4	4	3 1/2-4	2 1/4-3/4
Londen							
Daggeld . . .	2 1/2-3 1/2	3-4 1/2	3-4 1/4	3 1/4-4 1/2	3 1/2-4	2 1/2-4	1 3/4-2
Partic. disc.	4 5/16	4 5/16-3/8	4 5/16	4 5/16	4 1/2-9/16	4 7/8-15/16	2 1/4-3/4
Berlijn							
Daggeld . . .	5 1/2-7 1/2	5 1/2-8 1/2	5 1/2-8 1/2	6 1/4-9	4 1/2-6	7-8 1/2	—
Partic. disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d. . .	7	7	6 3/4-7	6 3/4	5	6 3/4	—
56-90 d. . .	7	7	6 3/4-7	6 3/4	4 3/4-7/8	6 3/4	2 1/8-1/2
Waren-							
wechel.	7 1/2	7 3/8-1/2	7 1/4-3/8	7 1/4-3/8	5 5/8-7/8	8 5/8-3/4	—
New York							
Call money	5-1/4	4-5 1/4	4-1/4	4-1/4	4 1/2-6 1/4	5 1/2-6 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	3 3/8	3 3/8	3 3/8	3 3/8	4	3 3/8	—

1) Call money-koers van 23 Dec. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York **)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
20 Dec. 1927	2.47 3/16	12.07 9/16	59.10 1/2	9.73 3/4	34.60	99 7/8
21 " 1927	2.47 3/16	12.07 3/8	59.12	9.73 3/4	34.60	100
22 " 1927	2.47 3/16	12.07 9/16	59.12 1/2	9.73 3/4	34.58 1/2	100 1/8
23 " 1927	2.47 1/2	12.07 9/16	59.01 1/2	9.73 3/4	34.60 1/2	100 1/8
24 " 1927	—	—	—	—	—	—
26 " 1927	—	—	—	—	—	—
Laagsted. w. 1)	2.47 3/8	12.07 3/8	59.07	9.72	34.58	99 3/4
Hoogste d. w. 1)	2.47 1/2	12.07 3/8	59.14	9.74 1/2	34.62	100 1/8
19 Dec. 1927	2.47 3/16	12.07 9/16	59.09 1/2	9.73 3/8	34.59 1/2	99 7/8
12 " 1927	2.47 3/16	12.07 3/8	59.02 1/2	9.73 3/8	34.59 1/2	99 7/8
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	48.—	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
20 Dec. 1927	47.79 1/2	34.95	7.34	1.52 1/2	13.42	41.02 1/2
21 " 1927	47.82	34.92 1/2	7.34	1.52 1/2	13.42 1/2	41.06 1/2
22 " 1927	47.82 1/2	34.95	7.32 1/2	1.53	13.04	41.52 1/2
23 " 1927	47.81	34.95	7.32 1/2	1.53	13.04	41.41
24 " 1927	—	—	—	—	—	—
26 " 1927	—	—	—	—	—	—
Laagsted. w. 1)	47.75	34.85	7.32	1.50	13.—	40.90
Hoogste d. w. 1)	47.85	35.—	7.36	1.55	13.45	41.55
19 Dec. 1927	47.76 1/2	34.97 1/2	7.34	1.52 1/2	13.42 1/2	41.28
12 " 1927	47.76	34.87 1/2	7.35	1.52 1/2	13.37 1/2	41.16
Muntpariteit	48.—	35.—	*)	48.—	48.—	48.—

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
20 Dec. 1927	66.82 1/2	66.35	65.87 1/2	6.23 1/2	105 3/4	2.47 3/16
21 " 1927	66.85	66.35	65.85	6.23	105 3/4	2.47 1/8
22 " 1927	66.85	66.35	65.85	6.23	105 9/10	2.47
23 " 1927	66.85	66.35	65.85	6.23	105 9/10	2.47
24 " 1927	—	—	—	—	—	—
26 " 1927	—	—	—	—	—	—
Laagsted. w. 1)	66.75	66.30	65.75	6.21	105 1/2	2.46 3/4
Hoogste d. w. 1)	66.87 1/2	66.40	65.90	6.25	106 1/4	2.47 3/8
19 Dec. 1927	66.80	66.35	65.85	6.23	105 3/4	2.47 1/16
12 " 1927	66.75	66.35	65.80	6.25	105 3/4	2.47 1/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/8	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opeve.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/2 en 7.21 1/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
20 Dec. 1927	4,88 ^{1/10}	3,93 ^{3/8}	23,90	40,43 ^{3/8}
21 " 1927	4,88 ^{11/32}	3,93 ^{7/8}	23,91	40,43 ^{3/8}
22 " 1927	4,88 ^{11/32}	3,93 ^{3/8}	23,90 ^{1/2}	40,44
23 " 1927	4,88 ^{1/10}	3,93 ^{3/8}	23,90 ^{1/2}	40,44 ^{1/2}
24 " 1927	4,88 ^{1/10}	3,93 ^{3/8}	23,90	40,44
26 " 1927	—	—	—	—
27 Dec. 1926	4,85 ^{7/10}	3,96 ^{1/2}	23,83 ^{1/2}	40,00 ^{3/8}
Muntpariteit...	4,866 ⁷	19,30	23,81 ^{1/2}	40 ^{3/10}

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	10 Dec. 1927	17 Dec. 1927	19/24 Dec. 1927 Laagste	24 Dec. 1927 Hoogste
Alexandrië	Piast. p. £	97 ^{1/2}	97 ^{1/2}	97 ^{7/16}	97 ^{7/16}
Athene	Dr. p. £	366	366	365	367
Bangkok	Sh. p. tical	1/10 ^{3/8}	1/10 ^{5/8}	1/10 ^{5/8}	1/10 ^{3/8}
Budapest	Pen. p. £	27.90	27.90 ^{3/8}	27.89	27.93
B. Aires ¹⁾	d. p. \$	47 ^{27/32}	47 ^{13/16}	47 ^{23/32}	47 ^{27/32}
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 ^{3/32}	1/6 ^{7/64}	1/6 ^{3/32}	1/6 ^{1/8}
Constantin	Piast. p. £	942 ^{3/8}	940	935	948
Hongkong	Sh. p. \$	2/0 ^{1/8}	2/0 ^{3/8}	2/0 ^{1/8}	2/1
Kobe	Sh. p. yen	1/10 ^{1/8}	1/10 ^{3/8}	1/10 ^{3/8}	1/10 ^{3/8}
Lissabon ¹⁾	d. per Esc.	27 ^{1/16}	27 ^{1/16}	27 ^{1/16}	27 ^{1/16}
Mexico	d. per \$	24	24	23	25
Montevideo ¹⁾	d. per \$	51	51	50 ^{3/4}	51 ^{1/2}
Montreal ¹⁾	\$ per £	4.88 ^{7/8}	4.88 ^{7/8}	4.88 ^{1/8}	4.89 ^{1/8}
R.d. Janeiro ¹⁾	d. per Mil.	56 ^{7/64}	56 ^{7/64}	56 ^{7/64}	56 ^{1/4}
Shanghai	Sh. p. tael	2/7 ^{9/16}	2/7 ^{9/16}	2/7	2/7 ^{1/8}
Singapore	id. p. \$	2/4 ^{3/8}	2/4 ^{7/16}	2/4	2/4 ^{7/16}
Valparaiso ¹⁾	\$ p. £	39.35	39.36	39.34	39.37
Warschau	Zl. p. £	43 ^{1/2}	43 ^{1/2}	43 ^{1/2}	43 ^{3/4}

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg. 3) nom.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS¹⁾

Date	Londen ¹⁾	N.York ²⁾	Date	Londen
19 Dec. 1927	26 ^{11/16}	58 ^{1/8}	19 Dec. 1927	84/11 ^{1/2}
20 " 1927	26 ^{7/16}	57 ^{3/8}	20 " 1927	84/10
21 " 1927	26 ^{3/8}	57 ^{1/4}	21 " 1927	84/10
22 " 1927	26 ^{7/16}	57 ^{1/8}	22 " 1927	84/10
23 " 1927	26 ^{1/2}	57 ^{1/8}	23 " 1927	84/11
24 " 1927	—	57 ^{1/8}	24 " 1927	—
25 Dec. 1926	—	—	25 Dec. 1926	—
20 Juli 1914	24 ^{1/16}	54 ^{1/8}	20 Juli 1914	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	15 Dec. 1927	22 Dec. 1927
Saldo bij de Nederlandsche Bank...	f 39.471.423,39	f 52.216.800,69
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 1.987.913,20	" 2.288.983,71
Voorschotten op ultimo Nov. 1927 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting	" 39.225.843,06	" 39.225.843,06
Voorschotten aan Suriname	" 10.816.998,81	" 10.820.813,66
Voorschotten aan Curaçao	" 119.751,19	" 87.581,47
Kasvoord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven	" 122.264.916,49	" 123.501.732,05
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 40.350.330,—	" 41.960.470,—
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. 3)	" 17.282.176,15	" 21.313.267,84
Id. op andere Staatsbedrijven 2)	" 1.445.348,03	" 2.645.348,03

Verplichtingen.

Voorschot door de Nederl. Bank	—	—
Schatkistbiljetten in omloop ¹⁾	f 103.526.000,—	f 103.526.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 36.350.000,—	" 36.350.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank	" —	" —
Zilverbons in omloop	" 11.952.485,50	" 11.835.421,—
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten 2)	—	—
Id. aan Ned.-Indië	" 15.640.815,21	" 17.719.825,46
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfonds 3)	" 3.313.048,95	" 3.326.292,54
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 4)	" 20.786.128,07	" 23.743.778,49
Id. aan andere Staatsbedrijven 2)	" 1.340.000,—	" 1.340.000,—
Id. aan diverse instellingen 2)	" 5.582.218,24	" 5.372.217,17

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929.

2) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	17 Dec. 1927	24 Dec. 1927
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	f 19.533.000,—	f 17.720.000,—
Saldo bij de Javasche Bank	" 17.090.000,—	" 22.474.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	—	—
Voorschot Javasche Bank aan N.-Indië	—	—
Schatkistpromessen in omloop	" 300.000,—	" 300.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 31.273.000,—	" 31.138.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds	" 1.213.000,—	" 713.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarb. bank	" 1.074.000,—	" 1.050.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 26 December 1927.

		Activa.	
Binnenl. Wis-	Hfdbk. f	96.620.228,18	
sels, Prom.	Bijbnk. "	4.417.650,32	
enz. in disc.	Ag.sch. "	14.106.155,80	f 115.144.034,30
Papier o. h. Buitenl. in disconto		—	—
Idem eigen portef.	f	168.224,698,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		—	168.224,698,—
Beleeningen			
incl. vrsch.	Hfdbk. f	53.206.662,24	
in rek.-crt.	Bijbnk. "	9.300.384,08	
op onderp.	Ag.sch. "	69.584.074,94	f 132.091.121,26
Op Effecten	f	127.176.321,26	
Op Goederen en Spec.	"	4.914.800,—	132.091.121,26
Voorschotten a. h. Rijk			
Munt en Muntmateriaal			
Munt, Goud	f	67.788.650,—	
Muntmat., Goud	—	332.202.113,07	
	f	399.990.763,07	
Munt, Zilver, enz.	"	27.944.074,29	
Muntmat., Zilver		—	427.934.837,36
Belegging 1/2 kapitaal, reserves en pensioenfonds			23.748.107,27
Gebouwen en Meub. der Bank			5.000.000,—
Diverse rekeningen			76.042.321,92
	f	948.185.120,11	
Kapitaal	f	20.000.000,—	
Reservefonds	"	7.027.840,39	
Bijzondere reserve	"	8.000.000,—	
Pensioenfonds	"	4.838.109,35	
Bankbiljetten in omloop	"	796.783.775,—	
Bankassigatiën in omloop	"	379.053,19	
Rek.-Cour. { Het Rijk	f	58.599.823,98	
saldo's: { Anderen	"	40.184.185,35	98.784.009,33
Diverse rekeningen			12.372.327,85
	f	948.185.120,11	

Beschikbaar metaalsaldo	f	248.287.660,05
Op de basis van 1/2 metaaldekking	"	69.098.291,55
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	"	1.241.438.300,—
Vooruaamste posten in duizenden guldens.		

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
26 Dec. '27	67.789	332.202	796.784	99.163	248.288	48
19 " '27	67.790	322.287	789.215	85.452	242.755	48
12 " '27	67.804	322.287	802.511	75.397	242.045	48
5 " '27	67.820	322.286	823.454	63.280	239.416	47
28 Nov. '27	67.829	322.286	811.211	67.846	241.454	47
21 " '27	67.842	322.275	806.426	77.688	240.401	47
27 Dec. '26	60.997	352.513	817.063	30.512	271.369	52
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
26 Dec. 1927	115.144	—	132.091	168.225	76.042
19 " 1927	120.676	—	127.186	158.178	73.763
12 " 1927	136.991	—	121.118	155.599	69.184
5 " 1927	150.299	—	127.582	144.690	66.756
28 Nov. 1927	151.729	—	131.388	145.136	55.646
21 " 1927	156.377	—	129.492	144.628	58.256
27 Dec. 1926	56.759	—	129.960	187.078	63.917
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 1/2 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCH-BANK.

Vooruaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
26 Nov. 1927	1.141	1.448	554	845	460
19 " 1927	1.130	1.469	544	849	519
12 " 1927	1.120	1.530	686	845	525
5 " 1927	1.131	1.644	667	857	541
29 Oct. 1927	1.156	1.588	622	865	487
27 Nov. 1926	1.021	1.431	1.292	928	463
5 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
24 Dec. 1927	196.600		319.200	56.100	120.940
17 " 1927	195.900		323.600	51.300	120.920
10 " 1927	196.600		323.800	53.400	121.160
26 Nov. 1927	178.687	17.376	316.660	66.288	119.769
19 " 1927	182.904	17.143	319.610	68.938	122.612
12 " 1927	182.737	17.109	323.676	70.253	121.362
5 " 1927	183.139	17.547	321.639	74.486	121.769
27 Nov. 1926	198.135	28.590	327.479	69.633	147.863
28 Nov. 1925	143.658	41.404	344.066	33.517	110.184
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaal.	Beleeningen	Diverse reke-ningen ¹⁾	Dek-tings-percentage
24 Dec. 1927		170.900		***	52
17 " 1927		173.200		***	52
10 " 1927		172.700		***	52
26 Nov. 1927	12.597	24.291	118.796	35.395	51
19 " 1927	12.197	23.631	123.414	33.447	51
12 " 1927	11.800	27.649	126.619	32.139	51
5 " 1927	11.799	27.049	126.024	34.410	51
27 Nov. 1926	12.146	22.358	95.533	46.570	57
28 Nov. 1925	16.674	25.643	83.083	72.195	49
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis ³⁾ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
21 Dec. 1927	150.391	138.779	300.798	56.250	251.230
14 " 1927	149.909	137.249	298.290	56.250	248.649
7 " 1927	149.710	136.805	297.819	56.250	248.166
30 Nov. 1927	149.919	136.905	295.753	56.250	245.988
23 " 1927	151.490	135.214	293.328	56.250	243.646
16 " 1927	151.597	135.207	294.958	56.250	245.318
22 Dec. 1926	151.943	141.285	297.614	56.250	247.377
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-tings-perc. ¹⁾
21 Dec. '27	42.984	64.955	18.445	102.902	31.352	25 ¹⁰ / ₁₀
14 " '27	41.309	54.744	8.721	101.842	32.410	29 ⁵ / ₁₆
7 " '27	47.386	55.069	7.434	109.828	32.655	27 ¹ / ₈
30 Nov. '27	41.275	57.355	18.372	95.183	32.764	28 ⁷ / ₈
23 " '27	40.895	55.407	16.761	97.772	36.026	31 ⁷ / ₁₆
16 " '27	41.335	55.621	16.599	98.713	36.140	31 ⁹ / ₁₆
22 Dec. '26	31.338	76.279	12.135	107.940	30.408	25 ⁵ / ₁₆
22 Juli '14	11.005	33.633	13.736	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarvan in het buitent. ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitent.	Wissels	Waarv. op het buitent.	Beleeningen
22 Dec. '27	5.545	1.864	343	51	1.241	8	1.719
15 " '27	5.545	1.864	343	50	1.396	7	1.737
8 " '27	5.545	1.864	343	58	1.372	9	1.777
1 " '27	5.545	1.864	343	58	2.087	7	1.699
24 Nov. '27	5.545	1.864	343	58	1.793	7	1.689
23 Dec. '26	5.549	1.864	341	84	3.642	12	2.155
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit.gew. voorsch. afd. Staat	Schat-kistbil-jetten ²⁾	Diver-sen ³⁾	Circulatie	Rekg. Courant	
					Parti-culieren	Staat
22 Dec. '27	24.550	5.880	25.793	55.806	10.460	32
15 " '27	24.650	5.874	25.320	55.811	10.710	12
8 " '27	25.000	5.869	25.512	56.233	10.703	34
1 " '27	25.250	5.852	24.561	55.465	10.221	45
24 Nov. '27	24.450	5.849	24.628	54.962	10.698	302
23 Dec. '26	36.450	5.575	4.738	52.234	5.324	47
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

¹⁾ Waarvan beschikbaar 463 miljoen. ²⁾ In disconto genomen wegens voorsch. v. d. Staat aan buitent. regeeringen. ³⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Dec. 1927	1.860,7	77,2	286,2	2.270,5	58,6
7 " 1927	1.861,0	77,2	278,5	2.392,2	42,3
30 Nov. 1927	1.857,0	73,0	282,4	2.482,8	86,3
23 " 1927	1.856,0	71,9	285,7	2.116,1	27,1
15 " 1927	1.854,5	70,1	287,1	2.167,6	42,4
15 Dec. 1926	1.772,3	176,6	460,1	1.278,0	44,7
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
15 Dec. 1927	93,4	477,3	3.931,4	525,1	296,7
7 " 1927	93,4	502,5	4.043,7	500,1	325,5
30 Nov. 1927	92,1	512,2	4.181,3	484,6	343,2
23 " 1927	92,1	604,1	3.583,3	767,2	357,8
15 " 1927	92,1	628,9	3.787,4	643,7	356,7
15 Dec. 1926	90,9	642,3	3.165,8	653,8	259,4
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Dec., 30, 23, 15 Nov. '27, 15 Dec. '26, resp. 28; 30; 17; 166; 188; 150 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1927	Goud		Zilver ¹⁾	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. afd. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in wissels op het buitent.						Schatkist	Partic.
22 Dec.	718	468	43	545	30	394	1.994	4	158
15 " "	714	462	43	541	33	400	2.006	27	118
8 " "	707	440	42	517	32	400	2.000	81	17
1 " "	707	438	42	506	41	400	2.016	18	60
24 Nov.	699	438	42	509	29	400	1.975	21	82
22 Dec. ²⁾	620	446	38	497	32	400	1.758	19	231

¹⁾ Aan de schatkist gecedeerd. ²⁾ 1926.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA. FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal-middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
7 Dec. '27	2.826,7	1.576,9	126,5	443,9	380,0
30 Nov. '27	2.805,0	1.525,5	134,9	477,0	354,7
23 " '27	2.859,9	1.610,8	132,7	418,3	326,7
16 " '27	2.889,4	1.607,4	137,2	367,4	333,8
9 " '27	2.909,9	1.550,6	131,6	460,6	336,4
2 " '27	2.931,8	1.649,9	134,9	379,2	334,6
8 Dec. '26	2.828,4	1.406,7	121,1	604,7	391,0

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-tings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-tings-perc. ²⁾
7 Dec. '27	604,2	1.749,8	2.427,3	131,7	67,7	70,7
30 Nov. '27	547,8	1.716,6	2.413,2	131,7	67,9	71,2
23 " '27	621,2	1.728,7	2.435,8	131,6	68,7	71,9
16 " '27	704,8	1.706,4	2.566,0	131,6	67,6	70,8
9 " '27	530,2	1.734,7	2.423,3	131,4	69,9	73,1
2 " '27	526,4	1.717,1	2.404,3	131,4	71,1	74,4
8 Dec. '26	323,6	1.803,8	2.288,6	124,7	69,1	72,1

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opsch. schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad munt-materiaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg-ingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
30 Nov. '27	659	15.214	6.329	1.760	20.438	6.473
23 " '27	659	15.130	6.313	1.759	20.287	6.448
16 " '27	659	15.130	6.293	1.826	20.503	6.424
9 " '27	660	15.084	6.088	1.756	20.056	6.405
2 " '27	660	15.029	6.065	1.733	19.997	6.355
1 Dec. '26	691	14.375	5.521	1.678	18.888	5.780

Hierachter volgen enkele bankstaten, welke aan het eind van ieder kwartaal worden opgenomen.

I. FEDERAL RESERVE BANK TE NEW YORK.

(In millioenen Dollars.)

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes		In herdisc. van de member banks	In de open markt gekocht
7 Dec. 1927..	935,5	312,4	23,7	132,5	119,7
30 Nov. 1927..	965,2	288,7	24,6	148,1	104,1
23 " 1927..	1.040,3	341,9	25,6	112,9	84,6
16 " 1927..	1.000,0	336,6	24,9	103,3	92,1
9 " 1927..	1.039,0	293,7	22,3	154,6	91,2
2 " 1927..	1.045,7	360,4	23,7	75,9	101,6
26 Oct. 1927..	1.024,5	342,0	24,7	110,4	99,2
19 " 1927..	1.030,2	344,0	24,8	96,9	102,8
12 " 1927..	946,9	296,3	24,2	119,8	111,1
5 " 1927..	962,1	258,0	25,6	173,5	104,5
28 Sept. 1927..	1.008,3	315,0	25,3	148,4	84,0
21 " 1927..	1.013,4	346,6	24,5	123,2	70,5
14 " 1927..	973,9	337,9	25,0	111,4	87,1
8 Dec. 1926..	948,4	253,2	24,4	160,0	123,7
9 Dec. 1925..	944,0	332,4	25,6	211,2	35,6

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F.R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algemeen Dekkings- perc. 1)
7 Dec. 1927..	172,2	366,5	968,2	40,2	71,9
30 Nov. 1927..	114,1	362,7	953,7	40,2	75,2
23 " 1927..	128,4	369,1	981,0	40,1	78,9
16 " 1927..	182,4	366,6	1.006,1	40,1	74,7
9 " 1927..	107,7	373,6	981,7	39,8	78,3
2 " 1927..	106,4	372,1	944,7	39,8	81,2
26 Oct. 1927..	101,5	362,0	957,3	39,8	79,5
19 " 1927..	102,0	363,2	958,9	39,8	79,8
12 " 1927..	105,2	365,1	897,9	39,7	76,9
5 " 1927..	101,0	366,5	965,4	39,6	74,2
28 Sept. 1927..	94,9	363,7	952,1	39,6	78,6
21 " 1927..	90,9	360,1	920,2	39,5	81,1
14 " 1927..	111,5	360,8	922,6	39,4	77,8
8 Sept. 1926..	70,4	389,6	893,7	36,4	75,8
9 Sept. 1925..	82,4	363,0	902,1	32,1	76,6

1) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover F.R. notes en deposito's.

II. ZWEEDSCHE RIJKSBANK. (In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Buitent. tegoed en vreemde wissels	Zweedsche en vreemde Staatsf.	Dis- conto's en Beleen. 1)	Circu- latie	Rek. Crt.
10 Dec. '27	230,5	170,9	82,9	269,2	464,3	277,8
3 " '27	230,6	166,1	82,9	185,5	510,5	132,9
26 Nov. '27	230,7	159,0	82,9	122,9	475,3	94,9
19 " '27	230,8	154,5	82,9	129,2	477,1	95,4
12 " '27	230,8	154,6	82,9	142,5	485,3	98,1
5 " '27	230,9	149,7	82,6	155,3	502,8	87,9
29 Oct. '27	231,0	155,5	82,6	139,9	501,2	90,7
22 " '27	231,0	151,0	82,6	195,5	472,5	113,1
15 " '27	231,1	147,7	82,6	208,9	496,5	106,0
8 " '27	231,1	147,1	83,0	227,8	506,5	111,5
1 " '27	231,2	141,5	83,0	273,0	567,8	95,8
24 Spt. '27	220,9	145,5	83,0	220,8	477,4	116,0
17 " '27	220,9	152,2	71,9	236,7	487,8	119,3
11 Dec. '26	224,9	142,7	45,1	338,7	458,6	224,1
12 Dec. '25	230,3	159,4	47,3	380,7	471,6	275,6
25 Juli '14	105,8	115,6	28,0	92,4	206,2	68,2

1) Vanaf 29 Oct. '27 excl. de voorschotten en kascredieten, die niet voor dekking beschikbaar zijn.

III. BANK VAN NOORWEGEN. (In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Tegoed in het buitent.	Effecten	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
7 Dec. 1927..	147,2	45,8	30,4	234,3	318,1	85,1
30 Nov. 1927..	147,2	40,5	30,4	255,5	318,0	101,4
22 " 1927..	147,2	42,0	26,5	253,0	312,0	100,6
15 " 1927..	147,2	37,0	26,6	253,0	313,4	94,2
7 " 1927..	147,2	24,5	26,6	264,7	321,4	85,6
31 Oct. 1927..	147,2	23,3	26,6	267,9	323,7	85,5
22 " 1927..	147,2	19,6	31,7	251,8	318,0	77,1
15 " 1927..	147,2	29,8	31,7	259,5	319,6	94,1
7 " 1927..	147,2	30,9	31,7	260,8	323,4	92,8
30 Sept. 1927..	147,2	30,9	31,7	265,8	325,0	96,8
22 " 1927..	147,2	31,0	31,7	262,4	317,4	102,0
15 " 1927..	147,2	30,3	26,7	282,7	318,3	115,0
7 Dec. 1926..	147,2	64,3	29,9	471,6	322,3	323,1
7 Dec. 1925..	147,2	58,1	13,5	297,4	350,3	92,7
22 Juli 1914..	52,4	65,7	8,9	79,3	120,8	10,7

IV. NATIONALE BANK VAN DENEMARKE.

(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Pasmunt	Tegoed in het buitent- land	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
30 Nov. 1927..	182,1	11,6	70,2	189,8	346,0	21,5
31 Oct. 1927..	182,1	11,9	79,3	192,9	365,2	18,7
30 Sept. 1927..	182,1	12,4	73,4	161,8	351,4	19,3
30 Nov. 1926..	209,0	15,9	25,4	237,3	377,8	26,6
30 Nov. 1925..	209,3	15,7	106,5	271,3	433,5	77,4
30 Juni 1914..	75,6	6,6	19,8	95,6	159,8	4,8

V. BANK VAN SPANJE.

(In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staats- fond- sen 1)	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rekg. Crt.	
						Partic.	Staat
24 Dec. '27	2.604	686	587	1.687	4.147	1.026	144
17 " '27	2.603	687	587	1.689	4.122	1.055	140
10 " '27	2.603	683	587	1.664	4.157	1.034	157
3 " '27	2.603	685	587	1.689	4.147	1.005	208
26 Nov. '27	2.603	685	587	1.610	4.129	1.042	131
19 " '27	2.603	679	587	1.645	4.157	1.025	139
12 " '27	2.603	676	587	1.674	4.213	1.016	138
5 " '27	2.603	675	587	1.743	4.254	976	158
29 Oct. '27	2.603	678	587	1.710	4.193	997	182
22 " '27	2.603	675	587	1.670	4.201	965	159
15 " '27	2.601	671	587	1.702	4.236	970	156
8 " '27	2.601	672	587	1.767	4.241	996	165
1 " '27	2.599	679	587	1.731	4.175	986	252
24 Dec. '26	2.557	677	588	2.295	4.292	949	609
26 Dec. '25	2.537	652	589	2.448	4.423	1.273	287
24 Juli '14	543,5	726,8	494,4	783,8	1919,0	497,9	11

1) Ten bedrage van 344 millioen, plus voorschot in rek.-crt. aan de schatk

VI. ZWITSERSCHE NATIONALE BANK.

(In millioenen Francs.)

Data	Goud	Zilver	Tegoed in het buitent- land	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
23 Dec. 1927..	471,3	63,2	60,9	382,5	864,1	98,9
15 " 1927..	450,8	64,3	54,6	369,4	809,8	129,2
7 " 1927..	450,8	64,3	57,3	338,5	821,7	106,5
30 Nov. 1927..	450,9	64,7	51,9	342,7	840,8	96,4
23 " 1927..	450,9	65,2	55,2	342,9	791,6	142,7
15 " 1927..	451,1	64,6	52,2	343,7	808,1	135,7
7 " 1927..	461,4	62,8	40,1	359,0	835,3	104,7
31 Oct. 1927..	461,5	62,9	46,5	362,0	860,7	101,2
22 " 1927..	451,3	63,4	42,7	347,1	797,6	126,2
15 " 1927..	451,4	63,4	42,0	346,4	812,1	124,4
7 " 1927..	460,9	64,7	838,0	103,8
30 Sept. 1927..	471,4	64,5	26,0	373,6	877,2	84,3
23 Dec. 1926..	453,6	74,9	25,3	390,6	821,1	106,7
23 Dec. 1925..	455,7	89,9	18,8	341,7	823,7	71,3
23 Juli 1914..	180,1	18,9	—	107,8	267,9	105,2

VII. OOSTENRIJSISCHE NATIONALE BANK.

(Voornaamste posten in millioenen Schillingen.) 1)

Data	Goud	Vreemd geld, devie- zen en legd. i.h. buit.l. 2)	Andere edel- valuta	Dis- conto's en Beleen.	Voor- schot ajd. Staat	Circu- latie	Rek. Crt.
15 Dec. '27	84,4	377,2	258,0	77,1	173,2	902,8	68,9
7 " '27	84,4	374,3	251,5	85,0	173,2	903,5	66,8
30 Nov. '27	84,4	377,4	251,4	71,0	173,3	926,2	33,6
23 " '27	84,4	375,6	246,0	44,6	173,3	818,7	108,1
15 " '27	84,4	383,5	248,7	57,6	173,3	871,1	78,6
7 " '27	84,4	388,8	249,9	75,6	173,3	900,1	74,0
31 Oct. '27	84,4	389,0	250,6	83,5	173,3	952,5	30,5
23 " '27	84,4	388,9	248,7	36,6	173,3	840,5	93,9
15 " '27	84,4	388,9	245,2	47,2	173,3	871,2	70,4
7 " '27	84,3	390,4	245,2	76,9	173,3	906,5	65,7
30 Spt. '27	84,3	391,7	245,2	81,5	173,4	946,3	31,6
15 Dec. '26	48,3	481,5	139,1	95,4	178,2	854,3	85,0
15 Dec. '25	14,8	498,6	55,4	129,5	190,5	814,4	76,9

1) 1 Schilling = 0.694 goudkronen = 10.000 papierkronen.

2) Als dekking der circulatie en saldi in rekg. crt. geldende, volgens art. 85 der Statuten.

VIII. NATIONALE BANK VAN HONGARIJE.

(In millioenen Pengö's. 1 Pengö = 12.500 Kr.)

Data	Goud	Vreemd geld, devisien tegoed in het buitl.)	Binnenl. wissels; ceelen en effecten	Voor- schot aan den Staat	Circu- latie	Rekg.-Courant	
						Staat	Partic.
7 Dec. '27	197	107	305	115	426	317	15
30 Nov. '27	197	106	316	115	456	294	19
23 " '27	197	103	302	115	406	2)344	
15 " '27	197	99	291	115	439	287	11
7 " '27	197	104	308	115	475	273	13
31 Oct. '27	197	103	329	115	508	247	21
23 " '27	197	95	297	115	427	286	19
15 " '27	197	93	299	115	443	276	15
7 " '27	197	99	300	115	453	2)288	
30 Sept. '27	197	93	310	115	477	243	17
7 Dec. '26	169	112	189	144	429	244	11
7 Dec. '25	59	206	121	156	390	219	11

1) Als dekking van biljetten en saldi in rekg.-courant geldende, volgens art. 85 der statuten. 2) Totaal Rekg.-Courant.

IX. TSJECHOSLOWAAKSCHE NATIONALE BANK.

(In millioenen Tsjechoslow. Kronen.)

Data	Vorde- ring op den Staat	Goud en Zilver	Vreemd geld en tegoed in het buitl.	Discon- to's en beleen- ingen	Circu- latie	Rek. Crt.	
15 Dec. 1927	4.559	1.057	2.293	73	7.197	1.466	
7 " 1927	4.560	1.058	2.255	81	7.294	1.366	
30 Nov. 1927	4.566	1.058	2.235	87	7.566	1.016	
23 " 1927	4.568	1.058	2.180	93	6.921	1.533	
15 " 1927	4.575	1.058	2.142	92	7.137	1.180	
7 " 1927	4.583	1.058	2.141	101	7.388	940	
31 Oct. 1927	4.594	1.058	2.133	94	7.662	659	
23 " 1927	4.604	1.058	2.151	105	6.914	1.436	
15 " 1927	4.612	1.058	2.143	105	7.041	1.294	
7 " 1927	4.619	1.058	2.190	151	7.323	1.110	
30 Sept. 1927	4.628	1.057	2.132	142	7.650	699	
15 Dec. 1926	4.832	1.034	1.910	206	7.054	1.719	
15 Dec. 1925	5.107	1.032	1.176	1.173	7.519	1.397	

X. ZUIDAFRIKAANSE RESERVEBANK.

(Voornaamste posten in duizenden Ponden.)

Data	Goud en Goud- cert.	Dis- conto's en beleen.	Waar- van Reg- papier	Circu- latie	Rek. Crt.	Alge- meen Dekkings perc.)	
2 Dec. 1927..	7.006	9.340	1.420	8.930	7.279	44,3	
25 Nov. 1927..	7.393	7.946	1.484	7.713	7.359	50,3	
18 " 1927..	7.392	8.160	1.397	7.609	6.867	51,3	
11 " 1927..	7.447	7.611	1.192	7.905	7.167	50,8	
4 " 1927..	7.180	7.901	1.764	8.468	6.191	49,6	
28 Oct. 1927..	7.536	7.751	1.724	8.446	6.308	51,5	
21 " 1927..	6.957	7.365	1.707	7.436	6.438	51,4	
14 " 1927..	7.423	7.965	1.934	7.669	7.136	50,4	
7 " 1927..	7.381	7.759	..	8.156	6.108	50,9	
30 Sept. 1927..	7.992	7.832	..	8.586	6.720	51,9	
23 " 1927..	7.178	7.470	1.608	7.257	7.927	51,1	
17 " 1927..	7.303	7.903	..	7.401	7.004	51,8	
10 " 1927..	7.740	7.815	1.720	7.817	7.842	50,4	
4 Dec. 1926..	7.428	6.028	1.734	7.964	5.444	55,3	
5 Dec. 1925..	8.543	5.945	1.945	8.834	5.692	58,1	

*) Verhouding goud, goudcert. en pasmunt tegenover opeisbare schulden: bankbiljetten en deposito's. 1) Regeering plus bankiers.

XI. BANK VAN LITHAUEN. (In millioenen Lita's.)

Data	Goud	Zilver	Buitenl. Devisie- zen	Dis- conto's en Beleen.	Kapi- taal	Bank- biljetten in omloop	Depo- sito's	
15 Dec. 1927	33,2	4,6	47,4	75,8	12,0	96,0	60,1	
30 Nov. 1927	32,6	4,7	49,1	73,2	12,0	98,3	57,6	
15 " 1927	32,6	4,7	47,0	69,2	12,0	96,3	54,9	
31 Oct. 1927	32,4	4,7	41,7	66,2	12,0	96,5	49,3	
15 " 1927	32,4	4,8	39,2	65,0	12,0	90,9	48,5	
30 Sept. 1927	32,4	4,9	38,4	62,9	12,0	88,5	46,3	
15 " 1927	32,4	4,9	35,8	61,3	12,0	84,2	45,8	
31 Aug. 1927	32,4	4,9	33,0	60,4	12,0	83,6	43,1	
15 " 1927	32,2	4,9	32,2	60,1	12,0	82,4	42,0	
31 Juli 1927	31,9	4,9	34,8	60,4	12,0	84,3	42,6	
15 " 1927	31,7	4,9	37,3	59,6	12,0	83,8	46,2	
30 Juni 1927	31,6	4,9	39,9	59,5	12,0	87,1	44,0	
15 Dec. 1926	31,4	5,2	36,6	50,3	12,0	82,9	33,7	
15 Dec. 1925	32,3	6,3	28,0	49,1	12,0	82,6	23,3	

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 27 December 1927.

Hoewel de omzetten aan de internationale beurzen in de achter ons liggende berichtsweek in de meeste gevallen geen grooten omvang hebben aangenomen, kon over het algemeen gewag worden gemaakt van een opgewekte stemming. Zelfs ter beurze van Berlijn was dit het geval, ondanks de stijve geldmarkt. De geldkoersen zijn inderdaad tot groote hoogte gestegen, zoo zelfs, dat in sommige gevallen tot 11 pCt. toe voor reportgeld moest worden betaald. Men heeft dit echter in verband gebracht met het einde van het jaar en de fondsenmarkt heeft hieruit geen verdere consequenties getrokken. Integendeel is in verschillende afdelingen vrij goede vraag ontstaan. De bindendverklaring van de uitspraak inzake den achturendag in het ijzer- en staalbedrijf heeft de vrees voor een ernstig conflict vrijwel weggenomen, zoodat de beurs in dit opzicht van een zwaren druk was bevrijd.

Te Parijs heeft zich een golf van optimisme ter beurze geopenbaard. Dit heeft in onmiddellijk verband gestaan met de stabilisatie van het betaalmiddel in Italië. Men heeft hieraan verwachtingen vastgeknoot ten aanzien van een dergelijken maatregel voor den Franschen franc en hoewel men zich er wel van bewust is, dat nog verscheidene étappes afgelegd dienen te worden, alvorens men in Frankrijk tot de stabilisatie van het ruilmiddel zal kunnen komen, geloof men toch, dat de voorbereidende maatregelen binnen afzienbaren tijd genomen zullen worden. Deze opinie steunt op geen feiten, doch op algemeene overwegingen. Desniettemin hebben verschillende fondsen, voornamelijk beleggingspapieren, hiervan de goede vruchten kunnen trekken.

Ook te Londen is de tendens doorgaans opgewekt geweest. Opmerkelijk was ook hier de vaste stemming voor „gilt-edged” fondsen. Deze heeft in verband gestaan met het aanbod der regeering van een conversie van National War Bonds, welke door de markt gunstig is opgenomen. Doch ook de verschillende aandeleesoorten hebben in de meeste gevallen hun koersen kunnen verbeteren onder den invloed van uitgebreide vraag. O.a. dienen in dit verband te worden genoemd aandelen Triplex Glass, Mond Nickel, aandelen in gramfoonmaatschappijen, in dagbladen enz. De nieuwe leeningen hebben over het algemeen een vrij goed onthaal gevonden. Een uitzondering moet worden gemaakt voor de obligaties ten laste van Nieuw Zuid-Wales, waarvan 62 pCt. door „underwriters” opgenomen moest worden. Deze mislukking werd in de City beschouwd als het gevolg van een te intense leeningspolitiek van Australië.

Te New York is het verloop van de fondsenmarkt levendig geweest. Ondanks het vooruitzicht op de vacantedagen zijn verschillende „records” ten aanzien van de noteringen behaald, waardoor de speculatie werd aangespoord nieuwe engagementen in andere fondsen aan te gaan. De uitvoer van goud werd door de markt kalm opgenomen, ten deele, omdat men van meening is, dat deze uitvoer niet lang zal worden voortgezet, ten deele in verband met de opvatting, dat de export van goud geschiedt met volkomen medewerking van den Federal Reserve Board.

Ook ten onzent heeft over het algemeen een vaste stemming geheerscht, hoewel deze zich niet over alle afdelingen en zelfs niet over alle fondsen van één afdeling heeft verspreid. De beleggingsmarkt heeft weinig verandering te zien gegeven, ondanks het feit, dat de geldmarkt, in overeenstemming met hetgeen aan buitenlandse beurzen tegen het einde van het jaar werd opgemerkt, ook in ons land iets stijver is geworden. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 105½, 105½, 106; 4½ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 99½, 100, 100½; 4½ pCt. Ned.-Indië 1926: 97½, 98; 5 pCt. Mexico £20—100: 40½, 40½; 5 pCt. Brazilië 1903 £100: 81½, 82, 82½; 8 pCt. Sao Paulo: 105½, 106½, 106½.

Groote aandacht heeft de afdeling voor industriële aandelen getrokken. Voor aandelen Philips is opnieuw zoodanige vraag ontstaan, dat de koopers slechts tegen belangrijk verhoogde noteringen bevredigd konden worden. Aandelen in kunstzijde-ondernemingen hebben een verdeeld verloop gehad. Hollandse Kunstzijde Industrie is eenigszins op den achtergrond gedrongen, waarbij de koersen slechts geringe afwijkingen hebben getoond. Daarentegen werden zoowel aandelen Enka als Maekubee in groote posten en tot stijgende noteringen uit de markt genomen, in verband met geruchten — welke later zijn bevestigd — omtrent een uitgifte van nieuwe aandelen Maekubee. Aandelen Jurgens en Margarine Unie konden na een korte periode van lusteloosheid een stijgende richting inslaan, welke echter niet ten volle gehandhaafd is gebleven. Er ontstond eenig aanbod in aandelen Centrale Suiker Maatschappij op geruchten, volgens welke over het afgeloopen

boekjaar een klein dividend tot uitkeering zal komen. Centrale Suiker: 104, 101½, 105¼, 104; Hollandsche Kunstzijde Ind.: 146¼, 148¼, 149¼; Holl. Mij. t. h. m. v. Werken in Gew. Beton: 184¼, 185, 188½, 190; Jurgens: 229, 227¼, 233¼, 233; Maekubee: 120¼, 124¼, 126¼, 128½; Ned. Kunstzijdefabriek: 400¼, 409¼, 412, 414¼; Philips Gloeilampenfabriek: 526¼, 522, 530½, 541; Zweedsche Lucifer Mij.: 355, 354¼, 356¼.

De *tabaksmarkt* heeft van groote levendigheid blijk gegeven. Niet alle soorten echter hebben hierin in gelijke mate gedeeld. Op den voorgrond stonden aandeelen Senembah en Oostkust, voor zoover het de Sumatrasoorten betreft. Van de aandeelen in ondernemingen op Java hebben voornamelijk aandeelen Soekowono de aandacht getrokken, in verband met mededeelingen van de directie, dat de aantaande oogst weliswaar kleiner, doch van betere kwaliteit dan de vorige beloofd te worden. Arendsburg: 664¼, 666, 668, 670; Besoeki Tabak: 525, 526, 527; Deli Batavia: 571¼, 568, 564; Deli Mij.: 475, 473¼, 478, 479; Oostkust: 264¼, 262¼, 271, 276¼; Soekowono: 405, 407, 412¼, 422; Senembah Mij.: 508¼, 504¼, 510, 514, 513¼.

Rubberaandeelen hebben een weinig markant verloop gehad. De wisselingen van den rubberprijs waren niet zodanig, dat hierin aanleiding tot ingrijpen werd gevonden en in verband hiermede was de stemming voor de aandeelen mat en het koersverloop kleurloos. Amsterdam Rubber: 323¼, 322¾, 322¾; Deli Batavia Rubber: 256, 254¼, 255¼; Hessa Rubber: 431¼, 434, 432; Indische Rubber: 390, 395, 398, 418; Java Caoutchouc: 217, 216, 217; Kali Telepak: 340¼, 341¼, 344¼; Kendeng Lemboe: 435, 439, 440¼; Majanglanden: 362, 360, 365, 366; Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 330, 331, 331¼; R'dam Tapanoeli: 172, 170¼, 171¼, 171¼; Serbadjadi: 324¼, 325, 330, 331¼; Sumatra Caoutchouc: 276¼, 275, 273; Sumatra Rubber: 297¼, 298, 301; Vereenigde Indische Cultuur Ond.: 205¼, 206¼, 205; Intercontinental Rubber: 21¼, 20¾, 19¾^{1/32}, 20¼^{1/32}.

Daarentegen hebben *suikeraandeelen* iets meer afwisseling getoond. Weliswaar zijn de omzettingen in de meeste soorten zeer gering gebleven, doch de stemming bleef opgewekt. Hierbij kwam, dat voor aandeelen Handelsvereniging „Amsterdam” grotere vraag is ontstaan, met het gevolg, dat hier een stijging van het koerspeil is ingetreden. Naar men ter beurze beweerde, zouden aankopen voor buitenlandsche rekening opnieuw een rol hebben gespeeld. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 178, 180, 181, 182¼; Handelsverg. Amsterdam: 815¼, 819¼, 824¼; Javasche Cultuur Mij.: 442¼, 445, 447; Kalibagor: 450, 453, 454, 451; Ned.-Ind. Suiker Unie: 300, 302¼, 301¾, 300, 304¼; Poerworedjo: 126¼, 127¼, 127¼; Pradjitan Tangerang: 417, 421, 419; Tjepper: 820, 824; Watoetoelis Poppoh: 875, 872, 871¼, 874.

De algemeene tendens voor *petroleumaandeelen* is iets gunstiger geworden. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 329, 332¼, 334¼; Geec. Holl. Petr. Cy.: 190¼, 191¼; Kon. Petr. Mij.: 354¼, 353¾, 359¾; Perlak Petroleum: 75, 74¼, 75; Peudawa: 16¼^{1/16}, 16, 15¾, 16; Marland Oil: 35¾, 36¼^{1/16}, 35¾.

De *scheepvaartafdeeling* is rustig gebleven, doch hier en daar bestond neiging tot het opnemen van enkele stukken, voornamelijk van aandeelen in de „wilde vaart”, zonder dat dit nochtans aanleiding tot belangrijke koersverschillen heeft gegeven. Holland-Amerika Lijn: 79¾, 79¾, 80, 79¾; Java-China-Japan Lijn: 131¼, 131¼, 131, 131¼; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 96, 95¼, 94¼; Ned. Scheepvaart Unie: 196, 198, 200¼; Stoomvaart Mij. Nederland: 193¼, 195¼, 196¼, 194¼.

Mijnaandeelen hebben niet veel belangstelling getrokken. Alleen aandeelen Müller Mijnbouw waren iets sterker gevraagd. Alg. Exploratie Mij.: 63¼^{1/16}, 63, 62¾; Billiton 1e Rubriek: 938, 920; Boeton Mijnb. Mij.: 137¼, 136, 135¼, 135; Müller & Co. s Mijnb. Mij.: 75¼, 74¼^{1/16}, 78¼, 79; Ned. Surinaamsche Goud Mij.: 19, 19¼, 15, 16; Redjang Lebong: 136¼, 137¼, 138¼, 140; Singkep Tin Mij.: 454, 454¼, 451.

Aandeelen in *bankinstellingen* waren over het algemeen vast. Amsterdamsche Bank: 180, 180¼, 181¼; Incasso Bank: 125¼, 125¼, 126; Koloniale Bank: 270, 272¾, 274; Ned.-Ind. Handelsbank: 176¼, 176¾; Ned. Handel Mij.: 175¼, 174, 176¼, 176¼; R damsche Bankvereniging: 95¼, 95¼, 95, 95¾; Twentsche Bank: 147, 147¼, 147¼.

Hetzelfde kan worden gezegd van de *Amerikaansche markt*, waar de vooraanstaande fondsen, in aansluiting aan de aanwijzingen van Wallstreet, tot hoogere koersen waren gevraagd. American Water Works: 590, 595, 580; Anaconda Copper: 114¾, 116¼, 119¼; Studebaker: 59¼, 60¾, 59¼; United States Steel Corporation: 149¼, 148¼, 150, 153¼^{1/16}; Atchison Topeca: 191¼, 192¾, 193¼, 191¼^{1/16}; Erie: 61¼, 64, 63¼, 65; Southern Pacific Cy.: 125, 124¼^{1/16}; Union Pacific: 192¾, 193¾; Wabash Railway: 657¼^{1/16}, 66¼, 65¼, 657¼^{1/16}.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

28 December 1927.

Tarwe. De afgelopen berichtsweek was zeer sterk door feestdagen onderbroken; vooral in Engeland heeft men den noodigen tijd genomen om het Kerstfeest te vieren. Er is dientengevolge deze week al heel weinig belangrijks te vermelden, vooral omdat de algemeene toestand geheel onveranderd is bij een week geleden. Er is geen enkele reden geweest waarom koopers tot meerdere belangstelling geprikkeld zouden worden en onder invloed hiervan zijn de meeste prijzen verder afgebrokkeld. De Argentijnsche prijzen zijn circa 10 centavos lager en Noord-Amerika onderging een verlaging van 1¼ d.c. tot 1½ d.c. De verschepingen van tarwe waren ruimer dan in de laatste twee weken en aangezien de betrekkelijk geringe afladingen van de vorige weken geen invloed op de markt hebben uitgeoefend, is het duidelijk, dat de voorraden in Europa groot waren. Men vraagt zich af hoe lang deze lustelooze toestand op de tarwemarkt nog zal duren. Gedurende dezen winter ziet het er niet naar uit, dat er veel mogelijkheden zijn, die een groote verlevendiging van de zaken zouden kunnen werkstelligen. De eenige verrassing die de markt zou kunnen beïnvloeden, zou zijn een aanmerkelijk grotere consumptie dan waarop men gerekend had. Er is hiervan evenwel weinig te bespeuren. De zichtbare voorraad is in de Vereenigde Staten iets afgenomen, doch blijft in Canada nog sterk toenemen. Het totaal van genoemde landen is belangrijk hooger dan een jaar geleden. De verschepingen van Argentinië waren wat groter dan wij in den laatsten tijd gezien hebben, doch een niet onbelangrijk deel ging naar niet-Europeesche bestemmingen, waarschijnlijk in hoofdzaak naar Brazilië. Men verwacht, dat de niet-Europeesche landen dit jaar meer dan in het vorige zullen opnemen en indien deze verwachting verwezenlijkt wordt, zou ten slotte het surplus van tarwe niet veel grooter zijn dan een jaar geleden.

Rogge. Ook in de afgelopen week heeft de handel in dit artikel weinig te beteekenen gehad. De zichtbare voorraad is zowel in de Staten als in Canada niet onbelangrijk vermeerderd en waarschijnlijk in verband hiermede hebben de prijzen niet kunnen standhouden en is de December termijn te Chicago van 108 d.c. tot 105 d.c. gedaald. In Europa worden de fluctuaties van rogge nauwelijks opgemerkt, aangezien de vraag gering is en de handel zich in hoofdzaak beperkt tot inlandsche soorten.

Maïs. Ook in dit artikel heeft de omzet door de feestdagen geleden. Over het algemeen was de stemming flauw in verband met den ingevallen dooi. Toen later het weer wederom koud werd, ontwikkelde zich, vooral in onze eigen markt, een zeer groote vraag, waardoor de aangekomen maïs in korten tijd geheel werd uitverkocht. De voorraden op zolder nemen gestaag af. De Noord-Duitsche markt evenwel blijft speciaal voor loco zeer gedrukt, aangezien er niet voldoende gelegenheid tot verscheping is in verband met ijstoestanden. Op latere aflading zijn de prijzen niet veel lager dan ten onzent, doch er komen weinig transacties tot stand. Ook bij ons en in andere markten was de omzet op aflading niet levendig. De Engelsche markten waren meest gesloten en speelden bovendien den laatsten tijd toch al geen groote rol.

In Chicago heeft de prijs zich niet goed kunnen handhaven en dientengevolge zijn de prijzen cif. Europa ook aanmerkelijk verlaagd. Er zijn hier en daar zaken in Noord-Amerikaansche maïs tot stand gekomen; groote kwantiteiten gelooven wij niet dat verhandeld werden, vooral ook omdat zels de laagste prijzen van mixed maïs toch nog aanzienlijk hooger waren dan die van Platamaïs. Argentinië toonde wederom neiging om gemakkelijk toe te geven, zoodra de vraag wat verminderde. Waarschijnlijk was men daar ook onder invloed van de lagere noteringen te Chicago. De verschepingen van Argentinië blijven onveranderd groot en dit heeft een remmenden invloed op de vraag. Aan den anderen kant blijft het wonderbaarlijk te zien hoe snel de aangekomen maïs opgenomen wordt.

Gerst. In gerst was wederom de omzet niet groot, daar het aanbod beperkt is. Toch hebben de verschillende markten onder invloed van kleine verschepingen de verhoogde prijzen betaald. Terwijl de locoprijzen in de Noord-Duitsche markten nog onbevredigend waren, ging men toch over tot het doen van aankopen op Januari-aflading. De afladingen van den Donau blijven zeer gering en waar ze ook van Noord-Amerika scherp zijn afgevallen, is het totaal der verschepingen naar Europa thans onvoldoende. De markt is dan ook de geheele week zeer vast gebleven, ook ten onzent, waar zich reeds eenig gebrek aan voorraden doet gevoelen.

Haver. De havermarkt heeft eveneens den invloed van

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Dec.	Mais Dec.	Haver Dec.	Tarwe Febr.	Mais Febr.	Lijnzaad Febr.
28 Dec. '27	125,—	82 $\frac{3}{8}$	52,—	10,90	7,80 ¹⁾	14,50
17 „ '27	126 $\frac{1}{8}$	85,—	52 $\frac{1}{2}$	10,95	7,90	14,50
24 Dec. '26	139 $\frac{3}{4}$	72 $\frac{1}{8}$	45 $\frac{1}{8}$	11,30	5,40	14,70
24 Dec. '25	176 $\frac{3}{4}$	76 $\frac{1}{8}$	40 $\frac{1}{4}$	14,75	8,30	16,80
24 Dec. '24	173,—	124 $\frac{3}{8}$	59 $\frac{1}{4}$	15,65	11,10 ¹⁾	23,55
20 Juli '14	82	56 $\frac{1}{8}$	36 $\frac{1}{4}$	9,40	5,38	13,70

¹⁾ per Jan.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	26 Dec. 1927	19 Dec. 1927	27 Dec. 1926
Tarwe (Hardwinter II) .. ¹	13,25	13,45	15,60
Rogge (No. 2 Western) ... ¹	12,50	12,55	12,20
Mais (La Plata) ²	198,—	206,—	169,—
Gerst (48 lbs. malting) .. ²	247,—	245,—	213,—
Haver (Canada 3) ¹	13,—	13,—	11,60
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ... ¹	13,70	13,70	11,95
Lijnzaad (La Plata) ³	346,—	348,—	370,—

¹⁾ per 100 KG. ²⁾ per 2000 KG. ³⁾ per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	18/24 Dec. 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	18/24 Dec. 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	1927	1926
Tarwe.....	44.263	2.225.519	1.656.694	—	43.124	13.842	2.268.643	1.670.536
Rogge.....	2.632	384.505	278.349	—	743	1.940	385.248	280.289
Boekweit.....	1.711	25.087	22.922	—	67	1.621	25.154	24.543
Mais.....	51.099	1.366.334	972.607	9.357	252.796	125.975	1.619.130	1.098.582
Gerst.....	7.848	473.198	409.096	969	19.048	13.241	492.246	422.337
Haver.....	4.117	204.981	164.393	60	3.094	2.831	208.075	167.224
Lijnzaad.....	13.023	258.151	213.841	12.564	255.063	197.720	513.214	411.561
Lijnkoek.....	5.409	193.759	247.853	—	—	—	193.759	247.853
Tarwemeel.....	3.379	130.875	119.143	1.613	45.791	28.452	176.666	147.595
Andere meelsoorten....	222	13.097	15.512	—	—	—	13.097	15.512

de feestdagen ondergaan en ook in de afgelopen week was de omzet zeer gering. Argentinië laaide iets meer af, maar het totaal der verschepingen had toch nog niet veel te beteekenen. Toch mag men nu spoedig grootere afladingen van Argentinië verwachten en dientengevolge hoogstwaarschijnlijk ook meer omzet. Over het algemeen was de stemming zeer prijshoudend.

SUIKER.

Ook de afgelopen week kenmerkte zich door slechts weinig beweging op de verschillende suikermarkten, die prijshoudend gestemd bleven.

In Amerika brokkelden noteringen op de termijnmarkt ietwat af, hetgeen uit ondervolgende cijfers blijkt:

Sp. C. Dec. Jan. Mrt. Mei Juli

Slot voorafg. week	4.61	2.81	2.83	2.87	2.93	3.01
Opening verslagweek	4.65	2.81	2.81	2.86	2.92	2.99
Slot verslagweek	4.65	—	2.75	2.82	2.89	2.97

De ontvangsten in de Atl. havens der V. S. bedroegen deze week 33.000 tons, de versmeltingen 51.000 tons tegen 37.000 tons in 1926 en de voorraden 180.000 tons tegen 212.000 tons.

In prompte Cuba- en andere koloniale suiker gingen vrij belangrijke zaken om tot en bij 2 $\frac{7}{8}$ d.c. c. & fr. New York.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Cubaansche productie tot 20/12	4.508.521	4.884.658	5.125.970
Weekontv. afscheephavens ..	23.555	12.051	4.238
Totaal sedert 1 Jan.—17 Dec...	4.219.159	4.715.110	5.000.243
Weekexport	54.169	52.378	68.466
Totale export sedert 1/1-17/12	3.946.535	4.591.446	4.885.239
Voorraad Afscheephavens ...	296.944	122.612	115.004
Voorraad Binnenland	115.000	15.600	10.000

Dr. Mikusch heeft nu ook zijn tweede raming gepubliceerd van den a.s. Europeeschen biotoogst, waarvan echter het totaal met 8.103.000 slechts 28.000 tons kleiner is dan van zijne eerste raming voor oogst 1927/28 (Productie 1926/27 6.915.000 tons). De voornaamste cijfersverschuivingen liet Mikusch als volgt plaats hebben:

Rusland 125.000 tons meer; Duitschland 80.000 tons minder; Nederland, België en Italië elk 30.000 tons minder.

In Engeland waren de slotnoteringen op de termijnmarkt als volgt:

December 1927	Sh. 14/10 $\frac{1}{2}$	Augustus '28 ..	Sh. 17/2 $\frac{1}{2}$
Maart 1928	„ 16/7 $\frac{1}{2}$	October „ ..	„ 17/1 $\frac{1}{2}$
Mei „	„ 16/11 $\frac{1}{2}$	December „ ..	„ 17—

Op Java was de markt voor tweedehands suiker de afgelopen week kalm, doch prijshoudend gestemd. Noteringen brokkelden ongeveer $\frac{1}{8}$ af. De V.I.S.P. verkochten in totaal 2.113.500 tons suiker uit oogst 1927.

Hier te lande was de markt de afgelopen week uiterst kalm gestemd, terwijl prijzen vrijwel onveranderd bleven. Aan het slot brokkelden noteringen ietwat af we-

gens eenig aanbod. De slotnoteringen waren als volgt: Dec. $\frac{1}{2}$ 17 $\frac{1}{2}$; Maart $\frac{1}{2}$ 18 $\frac{1}{2}$; Mei en Augustus $\frac{1}{2}$ 18 $\frac{1}{2}$; Oct./Nov. $\frac{1}{2}$ 18 $\frac{1}{2}$. De omzet bedroeg deze week ongeveer 4200 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 21 December 1927.

Prijzen van Amerikaanse katoen zijn gedurende de afgelopen week gestegen, behalve jl. Maandag, toen er een daling plaats had van 5 punten voor „spot” Liverpool. Het gisteren gepubliceerde Ginnersrapport schatte het totaal aantal geginde balen op 12.072.000. Dit werd als „Bullish” beschouwd, doch had ten slotte weinig invloed op prijzen, daar een en ander reeds in het tegenwoordig niveau verdisconteerd was. New York sloot gisteren 7 tot 15 punten lager, terwijl Liverpool hedenmorgen 5 tot 9 punten lager opende. Ook Egyptische soorten zijn vaster, doch de markt was gedurende de afgelopen week kalm met beperkte vraag, terwijl loco-verkoop in Liverpool slechts 29.000 balen bedroegen.

In de Amerikaanse garemarkt gaat nog weinig om, doch volgens vele beursbezoekers schijnt er geleidelijk een betere stemming te komen. Er is geen gebrek aan vraag en gedurende de laatste dagen van de vorige week, alsook gisteren, schijnen er goede zaken gedaan te zijn. Dit is voornamelijk een gevolg van meer vertrouwen in de huidige prijsbasis, hoewel dit vertrouwen nog niet algemeen is. Er zijn verscheidene biedingen gedaan, welke meer dan tien procent beneden de laagste vraagprijzen van spinners waren en het zal nog moeten blijken, of deze eventueel later tot zaken zullen leiden. Gisteren vernamen wij echter, dat er meer orders tot loonende prijzen, zoowel in twist als weft, zijn afgesloten, en eveneens, dat sedert de publicatie van ons laatste Bericht goede zaken gedaan schijnen te zijn in enkele en getwijfde garens voor dhooties. Ook naar getwijfde garens voor de binnenlandsche markt bestaat een bescheiden vraag. In Egyptische garens is de handel kalm, hoewel hier en daar flinke hoeveelheden twist en weft gerapporteerd worden. In getwijfde garens zijn gedurende de afgelopen week flinke zaken gedaan voor Bombay, doch de meeste doubleurs berichten, dat er alleen kleine hoeveelheden worden afgesloten, voornamelijk voor binnenlandsch gebruik.

In sympathie met ruwe katoen, zijn ook doekprijzen bepaald vaster. Dit niet alleen, doch ook voor die soorten, waarin voor Indië zaken zijn afgesloten, begint de levertijd een punt van belang te worden en zijn hierop, speciaal voor Calcutta en Bombay, reeds zaken afgesprongen, daar fabrikanten den verlangden levertijd niet konden garanderen. Over het algemeen is de stemming in de markt gunstiger en ofschoon de afzijdige houding van koopers op de overzeesche markten nog niet geheel verdwenen is, begint Indië meer belangstelling te tonen, terwijl de vaster stemming in de markt hierbij een gunstige factor is en de vraag hierdoor toeneemt. In andere opzichten is de

markt niet veranderd en de verbetering is meer merkbaar in de stemming dan in de werkelijk geboekte zaken.

Daar de Liverpoolmarkt in verband met de Kerstavantie gesloten zal zijn van Vrijdagavond tot Woensdagmorgen, zullen wij de volgende week geen Bericht publiceren.

Liverpoolnoteeringen Qost. koersen 13 Dec. 20 Dec.
14 Dec. 21 Dec. T.T. op Br.-Indië $1/6\frac{3}{4}$ $1/6\frac{3}{4}$
F.G.F. Sakellaridis 17,00 17,25 T.T. op Hongkong $2/0\frac{3}{8}$ $2/0\frac{3}{8}$
G.F. No. 1 Oomra. 7,60 8,00 T.T. op Shanghai $2/7\frac{1}{4}$ $2/7$

KOFFIE.

Ook in de afgelopen week was de stemming vast, hetgeen voornamelijk tot uitdrukking kwam in de prijzen der kost- en vracht-aanbiedingen van Brazilië. De offertes van Santos stegen bij de meeste afladers 1/- à 2/- per cwt., doch bij enkele nog belangrijk meer, zoodat zij ten slotte ook ditmaal veel meer uiteenliepen dan gewoonlijk het geval is. De kost- en vracht-aanbiedingen van Rio waren alle minstens 2/- à 3/- hooger dan een week geleden. Tot de ongetwijfeld zeer vaste houding dezer markt heeft waarschijnlijk bijgedragen de maatregel, welke op 21 dezer aldaar genomen werd, om de aanvoeren uit het binnenland naar de haven tijdelijk stop te zetten. Vanuit Rio werd telegrafisch bericht ontvangen, dat de bedoeling hiervan was, te voorkomen, dat de voorraad aldaar de vastgestelde limiet van 360.000 balen zou overschrijden. Van particuliere zijde werd echter via New-York gemeld, dat voor dien voorraad een nieuwe limiet van 250.000 balen was vastgesteld, doch bij het ontbreken van officieele berichten daaromtrent, is op het oogenblik nog niet te beoordeelen of dit juist is.

De voorraad te Santos, welke in de eerste helft dezer maand het indertijd vastgestelde maximum van 1.200.000 balen had overschreden, viel dadelijk weder terug op ongeveer 1.100.000 balen, toen het Verdedigings-Instituut in het midden der maand de aanvoeren uit het binnenland gedurende een paar dagen stopzette, en daalde daarna, hoewel de aanvoeren weder dadelijk tot eene hoeveelheid van 30.000 balen per dag werden doorgelaten, nog iets verder ten gevolge van belangrijke verschepingen in de vorige week. Gedurende de rust van de Kerstdagen nam hij echter weder iets toe.

Eene particuliere raming van 2.500.000 balen voor den volgende Rio-oogst werd dezer dagen langs indirecten weg ontvangen.

De prijzen voor Robusta zijn in Nederlandsch-Indië in doorsnede zoogoed als onveranderd gebleven.

Aan de termijnmarkt was de stemming meestal vast en de noteeringen van het Gemengd contract liepen $\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$ ct. op. Die van het Santoscontract bleven onveranderd.

In loco was de afzet matig, hetgeen bij het naderhand einde des jaars niet te verwonderen is en langzamerhand op dit tijdstip een bijna regelmatig terugkomend verschijnsel is geworden.

De prijzen zijn thans bij de meeste afladers voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping ongeveer 93/6 à 95/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 96/6 à 98/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 66/- à 67/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, December-verscheping, 32 $\frac{1}{2}$ ct.; Palembang Robusta, Januari-verscheping, 32 $\frac{1}{2}$ ct., alles per $\frac{1}{2}$ KG., cif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteering bleef onveranderd 60 ct. per $\frac{1}{2}$ KG. voor Superior Santos en 46 ct. voor Robusta.

De noteeringen aan de Rotterdamse termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd contract basis Santos Good			
	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.
28 Dec.	52 $\frac{3}{8}$	48 $\frac{7}{8}$	47	46	42 $\frac{7}{8}$	42 $\frac{5}{8}$	41 $\frac{1}{2}$	40 $\frac{5}{8}$
20 "	52 $\frac{3}{8}$	48 $\frac{7}{8}$	47	46	42 $\frac{7}{8}$	41 $\frac{3}{4}$	40 $\frac{3}{4}$	39 $\frac{3}{4}$
13 "	52 $\frac{3}{8}$	48 $\frac{7}{8}$	47 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{3}{4}$	42 $\frac{1}{2}$	41 $\frac{1}{4}$	40 $\frac{1}{4}$	39 $\frac{1}{4}$
6 "	52 $\frac{3}{8}$	48 $\frac{7}{8}$	47 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{3}{4}$	42 $\frac{1}{2}$	41 $\frac{1}{4}$	40 $\frac{1}{8}$	39 $\frac{5}{8}$

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Dec.	Maart	Mei	Sept.
27 Dec.	\$ —,—	\$ 13,55	\$ 13,40	\$ 13,25
19 "	" 13,22	" 13,12	" 13,07	" 12,95
12 "	" 13,18	" 13,08	" 13,05	" 12,90
5 "	" 12,96	" 12,96	" 12,96	" 12,85

Rotterdam; 28 December 1927.

THEE.

Ten gevolge van de vacantie der theemarkt te Londen zoowel als in Amsterdam, kan er van een stemming van die markt uiteraard weinig sprake zijn. Toch is het opvallend, dat er zoowel in Londen als hier nog verschillende afdoeningen plaats vonden, van partijen ex vorige veilingen en wel tot prijzen, die er hooger zijn dan die in laatste veiling betaald.

Voor de eerste veiling van het nieuwe jaar, die vastgesteld is op 12 Januari, is de monsterlijst verschenen, aangevende een aanbod van ca. 19.400 kn. Nederlandsch-Indische thee, directe aanvoer.

Amsterdam, 27 December 1927.

VERKEERSWEZEN. VRACHTENMARKT.

De Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt was zeer kalm en de vrachten staan op een laag peil. Van de Northern range werd een 25.000 qtr. boot gedaan naar Bremen per December/Januari tegen 11 cents per 100 lbs., terwijl van St. John N.B. naar de Middellandsche Zee 14 cents betaald is. Een 7500 tonner van de Golf van Mexico is tegen 21 cents gedaan naar Piraeus.

De suikervrachtenmarkt van West-Indië was kalm en de vrachten laag. Van San Domingo werd een 3500 tonner bevracht per midden Januari naar U.K./Continent tegen 18/6, terwijl voor Februari 19/- is gedaan.

Nadat van de North Pacific een 9000 tonner was bevracht naar U.K./Continent tegen 30/9 met volle opties, per Februari, werd ook deze markt kalm. Bevrachters toonen slechts weinig interesse om verdere tonnage op te nemen.

De kalmere stemming van de La Plata bleef heerschen en het aantal bevrachtingen is wederom afgenomen. De vrachten zijn lager geworden; per laatste helft Januari werd 23/- geaccepteerd van boven La Plata havens naar U.K./Continent. Er bestond iets meer interesse voor tonnage van Bahia Blanca tegen 22/6 naar Antwerpen/Hamburg range en 23/- naar U.K./Continent. Van dezelfde laadhaven is een boot van 11.500 tons gedaan naar U.K./Continent tegen 21/- met 6 d. reductie voor Antwerpen/Rotterdam.

Ofschoon de chilispetervrachtenmarkt niet bepaald levendig was, toonden bevrachters zich toch geneigd van de thans heerschende lage vrachten te profiteren. Een aantal booten van 6500/7000 tons werd bevracht per Januari/Februari op basis van 28/- naar Bordeaux/Hamburg range met verschillende Spaansche en Middellandsche Zee opties. Een 8000 tonner is bevracht tegen dezelfde basisvracht naar Duinkerken/Hamburg range per Januari.

De oostelijke afdelingen waren kalm, doch vast gestemd. Voor Soyaboonen was een flinke vraag, speciaal voor Januari, doch tonnage was schaarsch en bevrachtingen werden tegengehouden door de hooge vrachten, die door de reeders gevraagd worden. Van Wladiwostock is een Japaneesche boot van 6000 tons bevracht per 5/20 Januari tegen 36/6 Rotterdam of Hamburg, optie Hull 37/6. Van Saigon was eenige vraag naar tonnage voor rijst en een 3600 tonner werd bevracht per Januari naar Havre en/of Duinkerken tegen 32/6 één, 33/6 beide havens. De graanvrachten van Australië waren iets lager. Alle bevrachtingen, 6 ladingen, waren van West-Australië op basis van 37/- tot 39/-, naar gelang van grootte der booten, per Jan./Febr. naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent. Een 4800 tonner is gedaan naar Calcutta per Januari tegen 18/9. Mauritius bevrachtte een 7000 tonner per Februari naar Londen/Liverpool/Greenock tegen 25/- één, 26/- twee havens.

Van den Donau werd de afgelopen week niet bevracht, doch een 4500 tonner werd gedaan van Sulina naar 3 Deense havens tegen 16/9 per Dec./Jan. Van de Zwarte Zee werden verscheidene booten bevracht op basis van 12/6 naar U.K./Continent per December, hetgeen kan worden herhaald.

De Middellandsche Zee was kalmer; de vrachten bleven nagenoeg op hetzelfde peil. Erts betaalde o.m.: Bona/Glasgow 6/6, Rotterdam 4/3, Bizerta/Grangemouth 6/3. Voor fosfaat wordt de afsluiting van een contract gerapporteerd voor volgend jaar van Tunis naar Rotterdam tegen 7/1 $\frac{1}{2}$. De Golf van Biscaye was kalm. Bilbao/Cardiff betaalde 6/- en Grangemouth 6/3.

De uitgaande kolenvrachten van Engeland zijn zwak en tonnage wordt overvloedig aangeboden. Van Wales werd o.m. betaald: Rouaan 3/9, Genua 7/3, Port Said 9/3, Las Palmas 7/6, Buenos Aires 11/- en van de Oostkust: Aarhus 5/-; Hamburg 4/4 $\frac{1}{2}$, Rotterdam 3/3, Gibraltar 6/6, Las Palmas 7/9 en Rosario 12/-.

